

คู่มือปฏิบัติงาน

การประชุมสภาท้องถิ่น

หลักสูตร

“ กลยุทธ์การจัดทำงบประมาณรายจ่าย
ประจำปีงบประมาณ 2563

ภายใต้หลักการจำแนกหมวดประเภทรายจ่าย
การเขียนรายละเอียดคำชี้แจงงบประมาณ
กรอบอัตราการตั้งจ่าย และเทคนิคการประชุม
สภาท้องถิ่นเพื่อพิจารณาร่างงบประมาณ
ที่มีประสิทธิภาพ”

QR Code: 9npu9

คุณภาพความประทับใจเกิดขึ้นที่ 9NPU9.COM

☎ : 086-345-3915 , 081-424-7930 , 084-334-2727

📧 : อบสมกับ 9npu9 🌐 : www.9npu9.com ✉ : training.npu1@gmail.com

การประชุมสภาท้องถิ่นอาศัยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ.2547 ตามข้อ 5 วรรคหนึ่ง ได้ บัญญัติ ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาการมีอำนาจตีความ วินิจฉัย กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติ เพื่อดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น

กรณีที่มีปัญหาโต้แย้งการปฏิบัติตามระเบียบ หรือระเบียบไม่ได้กำหนดไว้ก็ให้ประธานสภาท้องถิ่นเป็นผู้วินิจฉัยและใช้บังคับไปพลางก่อน แล้วให้ประธานสภาท้องถิ่นนำข้อโต้แย้งนี้เสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อวินิจฉัยสั่งการ หรือใช้บังคับเฉพาะในการประชุมคราวนั้น และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานต่อปลัดกระทรวงมหาดไทยพิจารณา สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้เสนอต่อนายอำเภอทราบเพื่อวินิจฉัยสั่งการหรือใช้บังคับเฉพาะในการประชุมคราวนั้น และให้รายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อเสนอปลัดกระทรวงมหาดไทยพิจารณา (ตามข้อ 5 วรรคสอง)

การประชุมสภาครั้งแรก

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 6 ให้นายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดให้สมาชิกสภามีการประชุมสภาครั้งแรกภายใน 15 วันนับแต่ประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกครบตามจำนวนแล้ว สิ่งที่ต้องทำในการประชุมสภาครั้งแรก คือ

1. ปฏิญาณตนในที่ประชุม (ยกเว้น อบต ไม่ต้องปฏิญาณตน)
2. เลือกประธานสภาท้องถิ่น
3. เลือกรองประธานสภาท้องถิ่น
4. เลือกเลขานุการสภาท้องถิ่น
5. กำหนดสมัยประชุมสามัญของปีนั้น และกำหนดสมัยประชุมสามัญสมัยแรกของปีถัดไป

ผู้ดำรงตำแหน่งชั่วคราว

ในการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรกตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 7 กำหนดให้มีผู้ดำรงตำแหน่งชั่วคราวดังนี้

1) ประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว

ให้สมาชิกสภาที่มีอายุสูงสุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมสภาเป็นประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว แต่หากผู้มีคุณสมบัติตาม (1) ไม่ยอมทำหน้าที่ให้ผู้มีอายุสูงสุดรองลงมาทำหน้าที่แทน และในกรณีที่มีสมาชิกสภาที่มีอายุสูงสุดเท่ากันมากกว่า 1 คน ให้ใช้วิธีจับสลาก

หน้าที่ประธานสภาชั่วคราว

(1) นำสมาชิกกล่าวคำปฏิญาณตน(ยกเว้นองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ต้องปฏิญาณตน)

(2) ดำเนินการเลือกประธานสภาท้องถิ่น

การพ้นจากตำแหน่งประธานสภาชั่วคราว

การพ้นจากตำแหน่งประธานสภาชั่วคราวนั้นให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 10 คือ

ประเภทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ประธานสภาพ้นจากตำแหน่งเมื่อ
องค์การบริหารส่วนตำบล	นายอำเภอมีคำสั่งแต่งตั้งประธานสภา
เทศบาล	ผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งแต่งตั้งประธานสภา
องค์การบริหารส่วนจังหวัด	เมื่อมีมติเลือกประธานสภาท้องถิ่น

2) เลขานุการสภาท้องถิ่นชั่วคราว

ให้ปลัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเลขานุการสภาท้องถิ่นในการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรก

การเลือกประธานสภาท้องถิ่น

การเลือกประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น และเลขานุการท้องถิ่น

1) การเลือกประธานสภาท้องถิ่น

การเลือกประธานสภาท้องถิ่น ประกอบไปด้วยวิธีการ การเสนอชื่อ การลงคะแนน การตรวจนับคะแนน การรายงานผล โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1.1) การเสนอชื่อ

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 8 วรรคหนึ่ง กำหนดให้สมาชิกสภาสามารถเสนอชื่อผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งให้เป็นประธานสภา ดังนี้

(1) สมาชิกสภา 1 คน สามารถเสนอชื่อผู้สมควรได้รับ การแต่งตั้ง ให้เป็นประธานสภาได้ เพียง 1 ชื่อ

(2) ผู้ที่ถูกเสนอชื่อจะต้องมีสมาชิกสภาออกเสียงรับรองอย่างน้อย 2 คนและรับรองได้เพียงครั้งเดียว

(3) หากมีการเสนอชื่อผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งให้เป็นประธานสภาเพียง 1 คนให้ถือว่าผู้นั้นได้รับเลือก ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ.2547 ข้อ 14

1.2) การลงคะแนน

ให้สมาชิกสภาเขียนชื่อตัว และชื่อสกุลของผู้ถูกเสนอ จำนวน 1 ชื่อและให้สมาชิกสภาหย่อนบัตรที่เขียนชื่อเหมือนการลงคะแนนลับ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 75 วรรคสาม โดยประธานสภาเป็นผู้เรียกสมาชิกสภาท้องถิ่นตามลำดับอักษรนำของมาใส่ในหีบที่จัดไว้ต่อหน้าประธานที่ประชุม

1.3) การตรวจนับคะแนน

ประธานชั่วคราวเชิงุสมาชิกสภาไม่น้อยกว่า 2 คน มาช่วยนับโดยที่ผู้ได้รับเลือกมีคุณสมบัติ ดังนี้

- (1) เป็นผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุด
- (2) หากมีผู้ที่ได้รับคะแนนเท่ากัน ให้ลงคะแนนใหม่โดยวิธีเดิมอีกครั้ง (ตาม 1.2) เลือกใหม่เฉพาะบุคคลที่มีคะแนนเท่ากัน
- (3) หากคะแนนยังเท่ากันอีกให้ใช้วิธีจับสลาก โดยวิธีการจับสลากนี้ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 8 วรรคสามดังนี้

(3.1) ประธานชั่วคราวจัดให้ตกลงกันว่าใครจะจับสลากก่อน

(3.2) ถ้าตกลงกันไม่ได้ ให้ประธานชั่วคราวจับสลากว่าใครจะจับสลากก่อน

(3.3) บัตรสลาก ต้องมีชนิด สี ขนาด เหมือนกัน มีจำนวนเท่าคนที่มีคะแนนสูงสุดเท่ากัน และเขียนว่า “ได้รับเลือกเป็นประธานสภาท้องถิ่น ” 1 บัตร นอกนั้นเป็น “ไม่ได้รับเลือกเป็นประธานสภาท้องถิ่น”

1.4) การแต่งตั้งประธานสภาตัวจริง

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 9 กรณีการเลือกประธานตัวจริงเสร็จสิ้นให้ นายอำเภอ/ผู้ว่าราชการจังหวัดดำเนินการแต่งตั้งทันทีและให้ประธานตัวจริงปฏิบัติหน้าที่ในครั้งนั้นต่อไป

2) การเลือกรองประธานสภาท้องถิ่น

เมื่อมีการเลือกประธานสภาได้แล้ว ให้สภาท้องถิ่นดำเนินการเลือกรองประธานสภาและเลขานุการสภา ซึ่งการเลือกรองประธานสภาและเลขานุการสภานี้จะต้องเลือกในการประชุมสภาครั้งแรกจำนวนรองประธานสภาท้องถิ่นสามารถมีรองประธานสภาท้องถิ่นได้ ตามที่กฎหมายจัดตั้งกำหนดดังนี้

ประเภทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวนรองประธานสภาท้องถิ่น (คน)
องค์การบริหารส่วนตำบล (มาตรา 48)	1
เทศบาล(มาตรา 20)	1
องค์การบริหารส่วนจังหวัด(มาตรา 17)	2

การเลือกประธานสภาท้องถิ่นเป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 12 โดยให้นำความตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 8 มาบังคับใช้ประกอบไปด้วยวิธีการ การเสนอชื่อ การลงคะแนน การตรวจนับคะแนน การรายงานผล โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

2.1) การเสนอชื่อ

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 8 วรรคหนึ่ง กำหนดให้สมาชิกสภาสามารถเสนอชื่อผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งให้เป็นรองประธานสภา ดังนี้

- (1) สมาชิกสภา 1 คน สามารถเสนอชื่อผู้สมควรได้รับการแต่งตั้ง ให้เป็นรองประธานสภาได้เพียง 1 ชื่อ
- (2) ผู้ที่ถูกเสนอชื่อจะต้องมีสมาชิกสภาออกเสียงรับรองอย่างน้อย 2 คนและรับรองได้เพียงครั้งเดียว

(3) หากมีการเสนอชื่อผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งให้เป็นรองประธานสภาเพียง 1 คนให้ถือว่าผู้นั้นได้รับเลือกตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 14

2.2) การลงคะแนน

ให้สมาชิกสภาเขียนชื่อตัว และชื่อสกุลของผู้ถูกเสนอ จำนวน 1 ชื่อและให้สมาชิกสภาหย่อนบัตรที่เขียนชื่อเหมือนการลงคะแนนลับ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 75 วรรคสาม โดยประธานสภาเป็นผู้เรียกสมาชิกสภาตามลำดับอักษรนำของมาใส่ในหีบที่จัดไว้ต่อหน้าประธานที่ประชุม

2.3) การตรวจนับคะแนน

ประธานสภาเชิญสมาชิกสภาไม่น้อยกว่า 2 คน มาช่วยนับโดยที่ผู้ได้รับเลือกมีคุณสมบัติ ดังนี้

- (1) เป็นผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุด
- (2) หากมีผู้ที่ได้รับคะแนนเท่ากัน ให้ลงคะแนนใหม่โดยวิธีเดิมอีกครั้ง (ตาม 1.2) เลือกใหม่เฉพาะบุคคลที่มีคะแนนเท่ากัน
- (3) หากคะแนนยังเท่ากันอีกให้ใช้วิธีจับสลาก โดยวิธีการจับสลากนี้ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 8 วรรคสามดังนี้

- (3.1) ประธานสภาจัดให้ตกลงกันว่าใครจะจับสลากก่อน
- (3.2) ถ้าตกลงกันไม่ได้ ให้ประธานสภาจับสลากว่าใครจะจับสลากก่อน
- (3.3) บัตรฉลากต้องมี ชนิด สี ขนาดเหมือนกัน มีจำนวนเท่ากับคนที่คะแนนสูงสุด และเขียนว่า “ได้รับเลือกเป็นรองประธานสภาท้องถิ่น” จำนวน 1 บัตร นอกนั้นเป็น “ไม่ได้รับเลือกเป็นรองประธานสภาท้องถิ่น”

2.4) การรายงานผล

ประธานสภามีหน้าที่รายงานผลต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ภายใน 7 วัน นับ แต่ วันเลือก ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 11 วรรคท้าย

หมายเหตุ กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งมีรองประธานสภาได้สองคนให้เลือกรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดคนที่ 1 ก่อน แล้วค่อยเลือกรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดคนที่ 2 ต่อไป

3) การเลือกเลขานุการสภาท้องถิ่น

วิธีการเลือกเลขานุการสภาตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 13 ให้ประธานสภาใช้วิธีเดียวกับการเลือกรองประธานสภาตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 12 วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับโดยอนุโลม และนำความตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 8 มาบังคับใช้โดยอนุโลม สรุปว่า วิธีการเลือกเลขานุการสภาใช้วิธีเดียวกับการเลือกประธานสภา

การเลือกเลขานุการสภาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล ให้เลือกจากสมาชิกสภาหรือพนักงานหรือข้าราชการส่วนท้องถิ่น ส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เลือกจากปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเท่านั้น พนักงานส่วนท้องถิ่นตำแหน่งไม่สามารถเป็นเลขานุการสภาขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ และเมื่อได้เลขานุการสภาแล้ว ให้เลขานุการสภาชั่วคราวพ้นจากตำแหน่ง

4) กรณีตำแหน่งว่างลง

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 15 ได้กำหนดว่าเมื่อประธานสภาท้องถิ่นหรือรองประธานสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งก่อนครบอายุสภา ให้สภาดำเนินการเลือกประธานสภาและรองประธานสภาแทนในตำแหน่งที่ว่าง ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

อำนาจหน้าที่

ประธานสภาท้องถิ่น

อำนาจหน้าที่ของประธานสภาท้องถิ่นจะเป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 16 ประธานสภาท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) ดำเนินกิจการของสภาท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนด
- 2) เป็นประธานของที่ประชุมสภาท้องถิ่น เว้นแต่ในกรณีที่เข้ากล่าวอภิปรายสนับสนุนหรือคัดค้านญัตติ ในที่ประชุมสภาท้องถิ่น
- 3) บังคับบัญชาการงานในสภาท้องถิ่น
- 4) รักษาความสงบเรียบร้อยในสภาท้องถิ่น
- 5) เป็นผู้แทนสภาท้องถิ่นในกิจการภายนอก
- 6) อำนาจและหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดไว้หรือตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

รองประธานสภาท้องถิ่น

อำนาจหน้าที่ของรองประธานสภาท้องถิ่นจะเป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 17 รองประธานสภาท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการช่วยประธานสภาท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ของประธานสภาท้องถิ่นที่กำหนดไว้ หรือปฏิบัติหน้าที่ตามที่ประธานสภาท้องถิ่นมอบหมาย

เลขานุการสภา

เลขานุการสภาท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย
ข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 18 เลขานุการสภา มีหน้าที่ดังนี้

- 1) แจ้งนัดประชุมสภาท้องถิ่นตามคำสั่งของประธานสภาท้องถิ่น
- 2) ชี้แจงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หนังสือสั่งการ หรือ
แนวทางปฏิบัติซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อที่ประชุมสภา
ท้องถิ่น
- 3) ช่วยเหลือประธานสภาท้องถิ่นจัดทำระเบียบวาระการประชุมสภาท้องถิ่น
- 4) เชิญประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราวปฏิบัติหน้าที่
- 5) จัดทำรายงานการประชุมสภาท้องถิ่น
- 6) เก็บรักษาข้อมูล ข่าวสาร หรือเอกสารของสภาท้องถิ่น แต่จะเปิดเผยได้
ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากประธานสภาท้องถิ่น
- 7) ช่วยเหลือประธานสภาท้องถิ่นในการควบคุมการนับคะแนนเสียง
- 8) ช่วยเหลือประธานสภาท้องถิ่นในการรักษาความสงบเรียบร้อยในสภา
ท้องถิ่น
- 9) หน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้หรือกระทำกิจการอื่นตามที่
ประธานสภาท้องถิ่นมอบหมาย

ในการประชุมสภา ถ้าไม่ มีเลขานุการสภา หรือมีแต่ไม่อยู่หรือไม่อาจ
ปฏิบัติหน้าที่ได้ให้สภาเลือกสมาชิก สภาคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการสภา
ชั่วคราว โดยใช้วิธีการเลือกตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุม
สภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 13

การประชุมสภาท้องถิ่น

การประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรก

ผวจ/นอภ กำหนดให้มีการประชุมครั้งแรกภายใน 15 วัน นับแต่วันประกาศผลเลือกตั้งครบตามจำนวนที่กำหนดแล้ว

สิ่งที่ต้องทำในการประชุมสภาครั้งแรก

- 1 ปฏิญาณตน (ยกเว้น อบต)
- 2 เลือกประธาน/รองประธาน/เลขานุการ
- 3 กำหนดสมัยประชุมสามัญประจำปี/สมัยแรกของปีถัดไป

-ปลัด อบท ทำหน้าที่เลขานุการสภาชั่วคราว
-สมาชิกที่อายุมากที่สุดทำหน้าที่ประธานสภาชั่วคราวเพื่อเชิญสมาชิกกล่าวคำปฏิญาณและแนะนำปรึกษาเพื่อเลือกประธานสภา

-เมื่อเลือกประธานสภาได้แล้วประธานสภาชั่วคราวต้องรายงาน นอภ/ผวจ ทัน และ นอภ./ผวจ. แต่งตั้งประธานสภาทันทีที่ได้รับรายงาน
-ประธานสภานำปรึกษาเพื่อให้ที่ประชุมเลือกรองประธานสภา/เลขานุการสภาต่อไป

การประชุมสภาสามัญ

กำหนดในวันประชุมสภาครั้งแรก / สมัยประชุมสภาสมัยแรกของแต่ละปี

ประธานนำปรึกษาในที่ประชุม

- สภา อบจ. ปีละ 2 สมัย สมัยละ 45 วัน
- สภาเทศบาล ปีละ 4 สมัย สมัยละ 30 วัน
- สภา อบต 2 - 4 สมัย สมัยละไม่เกิน 15 วัน(อาจขยายเวลาได้ตามที่กฎหมายกำหนด)

ทำเป็นประกาศของสภาท้องถิ่น และปิดประกาศในที่เปิดเผย ณ สำนักงาน อบท

กรณีไม่ได้กำหนด/จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงให้ประธานสภานำปรึกษาในสมัยประชุมสามัญอื่น ๆ หรือในสมัยประชุมวิสามัญก็ได้

การประชุมสภาวิสามัญ

กรณีที่มีความจำเป็น เพื่อประโยชน์ของ อบท

อบจ. ประธานสภาเรียกเอง/นายกหรือสมาชิกไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ยื่นต่อประธาน (ประธานสภาเปิด+ปิดการประชุม)
เทศบาล ประธาน/นายก/สมาชิกไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่ง ยื่นคำร้องต่อ ผวจ (ผวจ เรียกประชุม)
-อบต. ประธานสภา / นายก / สมาชิกไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่ง ยื่นคำร้องต่อนายอำเภอ

-สภา อบจ. กำหนด 7 วัน (ขยายได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากสภาไม่น้อยกว่า 1 ใน 3
-สภาเทศบาล กำหนดไม่เกิน 15 วัน (อำนาจผวจ)
- อบต. กำหนดไม่เกิน 15 วัน (อำนาจนายอำเภอ)

การประชุมสภาท้องถิ่น

การประชุมสภาท้องถิ่นมี 4 ประเภท คือ

- 1) การประชุมสภาสมัยแรก
- 2) การประชุมสามัญ
- 3) การประชุมวิสามัญ
- 4) การเรียกประชุมกรณีไม่มีประธานสภาหรือประธานสภาไม่เรียกประชุม

โดยจะได้กล่าวในรายละเอียดต่อไป

ในส่วนของการกำหนดจำนวนสมัยประชุมสามัญประจำปี ให้สภาเทศบาลกำหนดว่าการประชุมสมัยสามัญประจำปีแต่ละสมัย ในปีนั้นจะเริ่มเมื่อใด แต่ละสมัย ในปีนั้นมีการกำหนดกี่วัน และให้กำหนดวันเริ่มประชุมสมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยแรกของปีถัดไป และมีกำหนดกี่วันตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 11

เมื่อสภาท้องถิ่นมีมติ แล้วให้ประธานสภาท้องถิ่นทำเป็นประกาศของสภาท้องถิ่น และปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรณีที่ไม่ได้กำหนดสมัยประชุมสามัญประจำปีไว้หรือไม่ได้กำหนดวันเริ่มประชุมสามัญประจำปี ปีสมัยแรกในปีถัดไปหรือมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงสมัยประชุมสามัญประจำปีหรือวันเริ่มประชุมสามัญประจำปีที่กำหนดไว้แล้ว ให้ประธานสภาท้องถิ่นปรึกษาในสมัยประชุมสามัญประจำปีก่อนหรือในสมัยประชุมวิสามัญก็ได้ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 21

การประชุมสภาท้องถิ่นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 20 ประกอบไปด้วยการประชุมสภาท้องถิ่น 3 ประเภท ดังนี้

การประชุมสภาครั้งแรก

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 6 ให้นายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดให้สมาชิกสภามีการประชุมสภาครั้งแรกภายใน 15 วันนับแต่ประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกครบตามจำนวนแล้ว สิ่งที่ต้องทำในการประชุมสภาครั้งแรก คือ

1. ปฏิญาณตนในที่ประชุม (ยกเว้นองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ต้องปฏิญาณตน)
2. เลือกประธานสภาท้องถิ่น
3. เลือกรองประธานสภาท้องถิ่น
4. เลือกเลขานุการสภาท้องถิ่น
5. กำหนดสมัยประชุมสามัญของปีนั้น และกำหนดสมัยประชุมสามัญสมัยแรกของปี

ถัดไป

การประชุมสามัญ

การกำหนดสมัยประชุมสภาสามัญจะเป็นไปตามกฎหมายจัดตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทดังนี้

ประเภท	จำนวนสมัย	จำนวนวัน/สมัย	อำนาจในการขยายเวลา	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
อบต	2	15	นายอำเภอ	มาตรา 53
เทศบาล	4	30	ผู้ว่าราชการจังหวัด	มาตรา 24 วรรค 4
อบจ	2	45	ประธานสภาฯ ไม่เกิน 15 วัน/ครั้ง	มาตรา 22

องค์การบริหารส่วนตำบล ได้กำหนดให้มี ได้กำหนดให้มีจำนวนสมัยประชุมได้ปีละ ไม่น้อยกว่า 2 สมัย แต่ไม่เกิน 4 สมัย ตามมาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและ องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมกำหนดให้

(1) สภาองค์การบริหารส่วนตำบล กำหนดสมัยประชุมสามัญได้ กำหนดไม่เกิน 15 วัน

(2) แต่กรณีจำเป็นสามารถขยายเวลาได้ โดยต้องได้รับอนุญาตจาก นายอำเภอ

เทศบาล ได้กำหนดให้มีจำนวนสมัยประชุมได้ปีละ 4 สมัย ตามมาตรา 24 วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับปัจจุบัน) ได้บัญญัติให้

(1) สภาเทศบาลกำหนดสมัยประชุมสามัญได้กำหนดไม่เกิน 30 วัน

(2) แต่กรณีจำเป็นสามารถขยายเวลาได้ โดยต้องได้รับอนุญาตจาก ผู้ว่าราชการจังหวัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้กำหนดให้มีจำนวนสมัยประชุมได้ปีละ 2 สมัย ตาม มาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับปัจจุบัน ได้บัญญัติให้

(1) สภาเทศบาลองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนดสมัยประชุมสามัญได้ กำหนดไม่เกิน 45 วัน

(2) แต่กรณีจำเป็นสามารถขยายเวลาได้ โดยต้องได้รับอนุญาตจาก ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้อีกครั้งละไม่เกิน 15 วัน

การประชุมวิสามัญ

เป็นการประชุมนอกสมัยการประชุมสามัญ โดยมีความจำเป็นของการประชุมเพื่อ
ประโยชน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น

ประเภท	ผู้มีสิทธิขอเปิดประชุม	ผู้เรียกประชุม	สมัยประชุม	อำนาจในการขยายเวลา	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
อบต.	-ประธานสภา -นายก อบต. -สมาชิกสภาไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง	นายอำเภอ	15 วัน	นายอำเภอ	มาตรา 55
เทศบาล	-ประธานสภา -นายกเทศมนตรี -สมาชิกสภาไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง	ผู้ว่าราชการจังหวัด	15 วัน	ผู้ว่าราชการจังหวัด	มาตรา 26
อบจ.	-ประธานสภา -นายก อบจ. -สมาชิกไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม	ประธานสภา	7 วัน	มติสภาอบจ. ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม	มาตรา 25

องค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับปัจจุบัน ได้บัญญัติให้

(1) ประธานสภา นายกองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสมาชิก สภาจำนวนไม่ต่ำกว่าครึ่งหนึ่งสามารถยื่นคำร้องขอเปิดประชุมจากนายอำเภอ

(2) นายอำเภอเป็นผู้เรียกประชุมวิสามัญ

(3) สมัยประชุมมีกำหนดไม่เกิน 15 วัน

(4) หากต้องการขยายวันประชุมจะต้องได้รับความเห็นชอบจากนายอำเภอ

ก่อน

เทศบาล ตามมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับปัจจุบัน) ได้บัญญัติให้

- (1) ประธานสภา นายกเทศมนตรี หรือสมาชิก สภาจำนวนไม่ต่ำกว่าครึ่งหนึ่งสามารถยื่นคำร้องขอเปิดประชุมจากผู้ว่าราชการจังหวัด
- (2) ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้เรียกประชุมวิสามัญ
- (3) สมัยประชุมมีกำหนดไม่เกิน 15 วัน
- (4) หากต้องการขยายวันประชุมจะต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดก่อน

องค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และแก้ไขเพิ่มเติม ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถเรียกประชุมสมัยวิสามัญได้ หรือ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีอยู่ อาจทำคำร้องยื่นต่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ขอให้เปิดการประชุมสมัยวิสามัญได้ สมัยประชุมมีกำหนดไม่เกิน 7 วัน หากต้องการขยายวันประชุมจะต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเท่าที่มีอยู่และขยายได้ไม่เกิน 7 วัน

การเรียกประชุมกรณีไม่มีประธานสภาหรือประธานสภาไม่เรียกประชุม

กรณีไม่มีประธานสภาหรือประธานสภาไม่เรียกประชุมตามกฎหมาย ให้บุคคลดังต่อไปนี้เป็นผู้เรียกประชุม และเป็นผู้เปิดและปิดประชุม

ประเภท	ผู้เรียกประชุม/เปิดประชุม/ปิดประชุม	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
องค์การบริหารส่วนตำบล	นายอำเภอ	มาตรา 57 วรรคสอง
เทศบาล	ผู้ว่าราชการจังหวัด	มาตรา 25 วรรคสอง
องค์การบริหารส่วนจังหวัด	ผู้ว่าราชการ	มาตรา 24 วรรคสอง

องค์การบริหารส่วนตำบล มาตรา 57 วรรค 2 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับปัจจุบันได้บัญญัติว่ากรณีไม่มีประธานสภาหรือประธานสภาไม่เรียกประชุมตามกฎหมาย ให้นายอำเภอเป็นผู้เรียกประชุม และเป็นผู้เปิดและปิดประชุม

เทศบาล ตามมาตรา 25 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 (แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับปัจจุบัน) ได้บัญญัติว่ากรณีไม่มีประธานสภาหรือประธานสภาไม่เรียกประชุมตามกฎหมาย ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้เรียกประชุม และเป็นผู้เปิดและปิดประชุม

องค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามมาตรา 24 วรรคสองแห่ง แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และแก้ไขเพิ่มเติม ได้บัญญัติว่ากรณีไม่มีประธานสภาหรือประธานสภาไม่เรียกประชุมตามกฎหมาย ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้เรียกประชุม และเป็นผู้เปิดและปิดประชุม

การเรียกประชุมสภาท้องถิ่น

1) ให้ประธานสภาทำหนังสือแจ้งสมาชิกสภาท้องถิ่นทราบล่วงหน้า และปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนกำหนดวันเปิดสมัยประชุม ไม่น้อยกว่า 3 วัน เช่น หนังสือเชิญประชุมออกวันที่ 1 สิงหาคม จะต้องประชุมอย่างเร็วสุดคือวันที่ 5 สิงหาคม จึงจะชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากวันที่ออกหนังสือเชิญประชุมกับวันประชุมไม่รวมเวลาด้วยกัน ศาลปกครองเคยเพิกถอนข้อบัญญัติกรณีที่ส่งหนังสือเชิญประชุมล่วงหน้าไม่ถึง 3 วันแล้ว ยกเว้นการประชุมเร่งด่วนจะแจ้งกำหนดให้ปิดประกาศได้น้อยกว่า 3 วัน แต่ต้องไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมงก่อนกำหนดเวลาเปิดสมัยประชุม ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 22

2) บอกรัดในที่ประชุมและให้ส่งหนังสือนัดประชุมไปยังผู้ไม่ได้มาประชุมให้ทราบล่วงหน้าด้วยใช้ในกรณีที่มีการประชุมต่อเนื่อง ประธานสภาสามารถบอกรัดด้วยวาจาได้ แต่ต้องส่งหนังสือนัดประชุมไปยังสมาชิกที่มีได้เข้าร่วมประชุมให้ทราบด้วยตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 23

3) กรณีประชุมเร่งด่วน ประธานสภาสามารถนัดประชุมล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 3 วันได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมงก่อนกำหนดเวลาเปิดสมัยประชุม และต้องระบุเหตุอันรีบด่วนในหนังสือด้วยตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 23

สิ่งที่ต้องปฏิบัติในการเรียกหรือนัดประชุม

- 1) ส่งระเบียบวาระไปพร้อมกัน เว้นแต่ มีเหตุรีบด่วนให้แจ้งในขณะเปิดประชุม
- 2) ประชาสัมพันธ์กำหนดวัน เวลา และเรื่อง ให้ประชาชนทราบ

หมายเหตุ การจัดระเบียบวาระเป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 27

สิทธิของประชาชนในการเข้าฟังการประชุม

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 24 วรรคสองกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิเข้าฟังการประชุมสภาท้องถิ่นได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สภาท้องถิ่นกำหนด (สภาท้องถิ่นต้องออกระเบียบกำหนดเป็นของตนเอง)

สิ่งที่ต้องดำเนินการในการประชุมสภา

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 25 กำหนดให้

- 1) เมื่อถึงกำหนดเวลานัด เลขานุการสภาให้สัญญาณเรียกสมาชิกสภา
เข้าห้องประชุม
- 2) ให้ประธานตรวจดูว่าสมาชิกสภาเข้าประชุมครบองค์ประชุมหรือไม่
- 3) การนับองค์ประชุม
 - (1) หากสมาชิกสภาไม่ได้ลงชื่อแต่เข้าร่วมประชุมให้ถือว่ามาประชุม
 - (2) หากสมาชิกสภาลงชื่อไว้ แต่ไม่ได้เข้าร่วมประชุมไม่ให้นับและถือว่าขาดประชุม
- 4) ถ้าไม่ครบองค์ประชุมและพ้นกำหนดเวลานัด 1 ชั่วโมง ให้ดำเนินการ ดังนี้
 - (1) ให้ประธานสภาสั่งเลื่อนการประชุม
 - (2) ให้ถือว่าสมาชิกสภาไม่อยู่ขาดประชุม
- 5) การแจ้งเลื่อนการประชุมให้ใช้วิธีเกี่ยวกับการนัดประชุม

ประธานในที่ประชุมสภา/รองประธานสภาไม่อยู่หรือไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่

- 1) ปกติให้ประธานสภาและรองประธานสภาตามลำดับเป็นประธานที่ประชุม
- 2) ในกรณีประธานสภาและรองประธานสภาไม่อยู่หรือ ไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่ ให้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 26 คือ
 - (1) ให้สมาชิกอายุสูงสุด หรือรองลงมาตามลำดับเป็นประธานชั่วคราว เพื่อเลือก สมาชิกกันเองเป็นประธานที่ประชุมคราวนั้น
 - (2) วิธีการเลือก ให้เสนอชื่อ แล้วลงคะแนนโดยวิธียกมือ
 - 3) เมื่อประธานสภา / รองประธานสภา / ยอมเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ ในระหว่างการเลือกให้ระงับ การเลือก ถ้าเลือกได้แล้วให้ผู้ได้รับเลือกพ้นหน้าที่ และให้ประธานสภา / รองประธานสภาเป็นประธานที่ประชุมต่อไป

การประชุมตามระเบียบวาระ

- 1) ให้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ เว้นแต่ที่ประชุมสภาจะตกลงกันเป็นอย่างอื่นในการประชุมคราวนั้น และโดยทั่วไปวาระการประชุมจะเรียงลำดับก่อนหลัง ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 27 ดังนี้
 - (1) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม
 - (2) รับรองรายงานการประชุม
 - (3) กระทั่งถาม
 - (4) เรื่องที่คณะกรรมการที่สภาท้องถิ่นตั้งขึ้นพิจารณาเสร็จแล้ว
 - (5) เรื่องที่เสนอใหม่
 - (6) เรื่องอื่น ๆ

กรณีที่ประชุมสภาท้องถิ่นตกลงกันเป็นอย่างอื่นในการประชุมคราวนั้นโดยไม่ต้องจัดเป็นระเบียบวาระตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 27 ก็ได้

2) การสั่งปิดประชุม ประธานจะสั่งปิดประชุมก่อนหมดระเบียบวาระไม่ได้ เว้นแต่กรณีเกิดเหตุอลเวง ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 121 หากประธานฝ่าฝืน (สั่งปิดก่อน) ให้สมาชิกสภาจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งที่มืออยู่ในที่ประชุมเห็นว่าให้เปิดประชุมต่อไปให้ประชุมต่อไปตามระเบียบวาระจนหมด และให้รองประธานสภาเป็นประธานที่ประชุม ถ้ารองประธานสภาไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้สมาชิกเลือกกันเองเป็นประธานที่ประชุม (วิธีการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 26)

3) วาระการประชุมที่ยังไม่ได้ประชุม ให้ประธานสภาจัดวาระนั้นเข้าในระเบียบวาระการประชุมในครั้งต่อไป

การพักประชุม

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 30 จะพักการประชุมได้ต้อง

- 1) ประธานสภาเห็นเป็นการสมควร
- 2) สั่งพักการประชุมไว้ชั่วคราวก็ได้ (ควรกำหนดเวลาให้ชัดเจน)

การประชุมโดยเปิดเผย – ลับ

การประชุมปกติเป็นการประชุมโดยเปิดเผย เว้นแต่

- 1) กฎหมายหรือระเบียบกำหนดให้ประชุมลับ เช่น ประชุมเพื่อพิจารณาความประพฤติของสมาชิกสภา ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 32 (แต่ผู้ที่ถูกอภิปรายอาจขอให้ประชุมเปิดเผยได้)
- 2) ผู้บริหาร / สมาชิก ไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของที่ประชุมร้องขอให้ประชุมลับ โดยทำเป็นหนังสือ / เสนอด้วยวาจาในการประชุม (ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 31 วรรคสอง) (ไม่ต้องขอมติ)

การประชุมลับ

ประธานสภาสั่งให้ผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องออกจากที่ประชุม จนพ้นระยะที่จะฟังการประชุมได้ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 32 ระบุว่าการประชุมสภาท้องถิ่นเพื่ออภิปรายเกี่ยวกับความประพฤติของสมาชิกสภาท้องถิ่น เนื่องจากเห็นว่า มีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย หรือ ก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ของสภาท้องถิ่นที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ หรือเรื่องที่สมาชิกสภาท้องถิ่นถูกกล่าวหาว่า กระทำผิดตามความในหมวด 9 แห่งระเบียบนี้ให้ประชุมลับ เว้นแต่สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ถูกกล่าวหาจะขอให้ประชุมเปิดเผย

รายงานการประชุม

รายงานการประชุมตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 33 มีดังนี้

- 1) ต้องให้คณะกรรมการตรวจรายงานได้ตรวจสอบ
- 2) ทำสำเนารายงานที่ได้ตรวจสอบแล้ว (อย่างน้อย 2 ฉบับ) ให้สมาชิกตรวจดูก่อนเวลาประชุมไม่น้อยกว่า 1 วัน เพื่อให้สภาท้องถิ่นรับรองรายงานการประชุมนั้น
- 3) การแก้ไขถ้อยคำในรายงานการประชุม ให้กระทำโดยมติของที่ประชุมสภาท้องถิ่น รายงานการประชุมสภาท้องถิ่นทุกครั้งอย่างน้อยจะต้องมีรายชื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นมาประชุม ลาประชุม และขาดประชุม
- 4) ให้ประธานสภาลงชื่อเป็นหลักฐานว่าสภารับรองแล้วเมื่อสภาท้องถิ่นรับรองรายงานการประชุม ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 34
- 5) การเปิดเผยรายงานการประชุมลับ เป็นไปตามมติของสภา โดยให้เลขานุการสภาท้องถิ่นปิดประกาศรายงานการประชุมที่สภาท้องถิ่นมีมติรับรองแล้วในที่เปิดเผย ณ สำนักงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนทั่วไปทราบ
- 6) ข้อความใด ๆ อันเกี่ยวกับความปลอดภัย หรือประโยชน์สำคัญขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกสภาท้องถิ่นทั้งหมดเท่าที่มีอยู่อาจเสนอญัตติด้วยวาจาขอมิให้โฆษณา ถ้าที่ประชุมสภาท้องถิ่นมีมติเห็นชอบก็ให้เป็นไปตามที่ร้องขอ
- 7) รายงานการประชุมสภาท้องถิ่นที่คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุมยังไม่ได้ตรวจสอบ หรือสภายังไม่ได้รับรอง หรือที่สภาท้องถิ่นได้รับรองแล้วแต่ประธานสภาท้องถิ่นยังไม่ได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน เพราะเหตุครบอายุของสภาท้องถิ่นหรือมีการ

ยุบสภาท้องถิ่น ให้เลขานุการสภาท้องถิ่นบันทึกเหตุการณ์นั้นไว้และเป็นผู้รับรองรายงานการประชุมนั้น

8) การเปิดเผยรายงานการประชุมลับ ให้เป็นไปตามมติของสภาท้องถิ่นตามระเบียบข้อ 35

การเสนอญัตติ

ญัตติเป็นหนังสือ

จัดทำญัตติเป็นหนังสือ

-การเสนอ ขึ้นต่อประธานสภา

ล่วงหน้าก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่า 5 วัน

-การรับรอง ญัตติที่เสนอโดยผู้บริหารท้องถิ่น
ไม่ต้องมีผู้รับรอง ญัตติที่เสนอโดยสมาชิกต้องมี
ผู้รับรอง 2 คน หากมีสมาชิกเหลือต่ำกว่า 8 คน
ให้มีผู้รับรอง 1 คน (เว้นแต่กฎหมายกำหนดอย่าง
อื่น)

-การบรรจุญัตติ ประธานสภาบรรจุญัตติที่เสนอ
มาเข้าระเบียบวาระภายในเวลาอันสมควรใน
สมัยประชุมนั้น

ญัตติเสนอด้วย

วาจา

ญัตติที่เสนอด้วยวาจา
(ข้อ 38 วรรคห้า)

-การเสนอ ยกมือขึ้นพ้นศีรษะ เมื่อประธาน
อนุญาต จึงกล่าวได้

-การรับรอง ยกมือขึ้นพ้นศีรษะ

-การบรรจุญัตติ ประธานสภาต้องบรรจุเข้า
ระเบียบวาระในการประชุมคราวนั้น

ญัตติตก
ไปเมื่อ

-ญัตติที่บรรจุเข้าระเบียบวาระแล้วไม่
พิจารณา/พิจารณาไม่แล้วเสร็จ เว้น ญัตติ
ร่างงบประมาณรายจ่าย ให้บรรจุในสมัย
ถัดไป

-ญัตติที่ที่ประชุมสภายังไม่ได้พิจารณา/
พิจารณายังไม่เสร็จ เมื่อสภาครบวาระ
หรือยุบสภา

การถอน
ญัตติ

-ยังไม่บรรจุญัตติลงระเบียบวาระการ
ประชุม(ขอถอนต่อประธานสภา)

-บรรจุญัตติลงระเบียบวาระแล้ว (ขอถอน
ต่อที่ประชุม+ที่ประชุมยินยอม)

ถือว่าถอน
ญัตติแล้ว

-ถึงวาระการประชุมแล้วผู้เสนอ/ผู้แปรไม่
อยู่ ไม่ขออภิปรายถือว่าถอนญัตติ/คำ
แปรญัตติ

-กรณีผู้บริหารเสนอญัตติ/แปรญัตติ
อาจมอบหมายให้ รองนายก/เลขา/ที่
ปรึกษา เป็นผู้อภิปราย ชี้แจง แลกเปลี่ยน
ได้โดยทำเป็นหนังสือ

การเสนอญัตติ

ญัตติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 37 มี 2 ประเภท คือ

- 1) ญัตติเกี่ยวกับกิจการสภาท้องถิ่น
- 2) ญัตติร่างข้อบัญญัติ

ข้อแตกต่าง คือญัตติร่างเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติ ที่ประชุมต้องพิจารณาเป็นสามวาระ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 45 หากเป็นญัตติเกี่ยวกับกิจการสภาท้องถิ่น จะมีลักษณะเป็นญัตติที่ขอมติที่ประชุมว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ ไม่ต้องพิจารณาสามวาระ

ตัวอย่างญัตติเกี่ยวกับสภาท้องถิ่น	ตัวอย่างญัตติเกี่ยวกับร่างข้อบัญญัติ
-ญัตติขอเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงงบประมาณ	-ญัตติร่างงบประมาณรายจ่าย(ไม่สามารถพิจารณาสามวาระรวดได้ตามระเบียบข้อ 45 วรรคสาม)
-ญัตติขอจ่ายขาดเงินสะสม	-ญัตติร่างข้อบัญญัติทั่วไป(สามารถพิจารณาสามวาระรวดได้ตามระเบียบข้อ 45)
-ญัตติขอโอนเงินงบประมาณ	
-ญัตติการพิจารณาแผนพัฒนา(อบต)	
-ญัตติเกี่ยวกับการพิจารณาดำเนินการนอกเขต อปท	

การเสนอญัตติมีระเบียบ ดังนี้

1) การเสนอญัตติต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาท้องถิ่น และมีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองอย่างน้อย 2 คน เว้นแต่มีสมาชิกน้อยกว่า 8 คน ให้สมาชิกรับรอง 1 คน

2) กรณีสมาชิกเสนอญัตติร่างข้อบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ต้องให้ผู้บริหารรับรองด้วย (ร่างข้อบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 44)

3) การเสนอญัตติร่างข้อบัญญัติใด ถ้าผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้เสนอ หรือราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้เสนอตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นไม่ต้องมีผู้รับรอง

4) ญัตติที่อาจเสนอด้วยวาจาตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 38 แต่ต้องมีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรอง ดังนี้

- (1) ขอให้รับรองรายงานการประชุม
- (2) ขอให้รับรองรายงานอื่นๆ ของคณะกรรมการ
- (3) ขอให้ปรึกษาเป็นการด่วน หรือ ญัตติ ขอให้ พิจารณาร่างข้อบัญญัติ สามารถรวดเร็ว ตามระเบียบข้อ 45
- (4) ญัตติที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบข้อ 40 วรรคหนึ่ง
- (5) ญัตติที่ประธานสภาท้องถิ่นเห็นควรอนุญาต

การบรรจุญัตติที่เสนอด้วยวาจาตามวรรคห้า ให้ประธานสภาท้องถิ่นบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมคราวนั้น

วิธีการเสนอญัตติ

- (1) ยกมือขึ้นพ้นศีรษะเมื่อประธานอนุญาตจึงกล่าวได้ ณ ที่ของตน หรือที่จัดไว้
- (2) การรับรอง : วิธียกมือขึ้นพ้นศีรษะ

การบรรจุญัตติ

- (1) ประธานสภาต้องบรรจุญัตติที่เสนอมาเข้าระเบียบวาระภายในเวลาอันสมควรในสมัยประชุมนั้น
- (2) ญัตติที่เสนอด้วยวาจา ประธานสภาต้องบรรจุเข้าระเบียบวาระในการประชุมคราวนั้น
- (3) กรณีที่มีเหตุจำเป็นให้ไม่สามารถบรรจุญัตติเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาได้ ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมในสมัยประชุมถัดไป และให้แจ้งเหตุจำเป็นนั้นต่อสภาท้องถิ่นในสมัยประชุมนั้นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 40 วรรคสอง

ห้ามมีการเสนอญัตติอื่น ในขณะที่สภาท้องถิ่นกำลังประชุมเพื่อปรึกษาญัตติใดอยู่ ยกเว้น

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 41 ห้ามมิให้มีการเสนอญัตติอื่นๆ ในขณะที่สภาท้องถิ่นกำลังประชุมเพื่อปรึกษาญัตติใดอยู่ ยกเว้นเป็นญัตติดังนี้

- (1) ขอแปรญัตติร่างข้อบัญญัติที่ไม่ใช่ร่างข้อบัญญัติงบประมาณ
- (2) ขอให้ส่งปัญหาไปยังคณะกรรมการสภาท้องถิ่น ตามหมวด 8 แห่งระเบียบนี้
- (3) ขอให้ลงมติ
- (4) ขอให้แยกประเด็นพิจารณา หรือแยกประเด็นลงมติ
- (5) ขอให้ปิดอภิปราย
- (6) ขอให้เปิดอภิปรายต่อไป
- (7) ขอให้เลื่อนการปรึกษา
- (8) ขอให้ประธานสภาท้องถิ่นพิจารณาใช้อำนาจตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 118 ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 120 หรือระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 121 ตามระเบียบนี้
- (9) ขอให้บุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้
- (10) ขอให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษา ถ้าที่ประชุมมีมติหรือเห็นชอบในญัตติให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษาญัตติเดิมเป็นอันตกไป เว้นแต่ญัตตินั้นเป็นญัตติเกี่ยวข้องกับข้อบัญญัติ

ร่างข้อบัญญัติ

ร่างข้อบัญญัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 43 ต้องแบ่งเป็นข้อและมีบันทึกประกอบด้วย

- 1) หลักการของร่างข้อบัญญัติ
- 2) เหตุผลที่เสนอร่างข้อบัญญัติ

หมายเหตุ

1. ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 และ 3 พ.ศ. 2543 ข้อ 23 ให้เจ้าหน้าที่งบประมาณทำการพิจารณาตรวจสอบ วิเคราะห์ และแก้ไขงบประมาณในชั้นต้น แล้วเสนอต่อคณะผู้บริหารท้องถิ่น เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นได้พิจารณาอนุมัติให้ตั้งงบประมาณยอดใดเป็นงบประมาณประจำปีแล้วให้เจ้าหน้าที่งบประมาณรวบรวมและจัดทำเป็นร่างงบประมาณรายจ่ายเสนอต่อคณะผู้บริหารท้องถิ่นอีกครั้ง เพื่อคณะผู้บริหารท้องถิ่นได้นำเสนอต่อสภาท้องถิ่น ภายในวันที่ 15 สิงหาคม

คำว่าเสนอต่อสภาท้องถิ่นพิจารณาอย่างไร นั้นกระทรวงมหาดไทยได้มีมาตรการเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยเร่งรัดให้มีการประชุมสภาเพื่อพิจารณางบประมาณรายจ่ายภายในวันที่ 15 สิงหาคม โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอ ในฐานะผู้กำกับดูแล กำกับดูแลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ และให้มีผลบังคับใช้ทันภายในวันเริ่มต้นปีงบประมาณ

2 ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 และ 3 พ.ศ. 2543 ข้อ 24 กำหนดว่า

กรณีที่คุณบริหารท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่สามารถจะนำร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปีเสนอต่อสภาท้องถิ่นได้ทันภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ให้เสนอขออนุมัติต่อสภาท้องถิ่น แล้วรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้รายงานนายอำเภอ หมายถึง

2.1 กรณีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่สามารถนำเสนอร่างงบประมาณต่อสภาได้ภายในวันที่ 15 ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ขออนุมัติต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล แล้วรายงานนายอำเภอ

2.2 กรณีนายก องค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่สามารถนำเสนอร่างงบประมาณต่อสภาได้ภายในวันที่ 15 ให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ขออนุมัติต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้วรายงานผู้ว่าราชการจังหวัด

สำหรับเทศบาลหากนายกเทศมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่สามารถนำร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อสภาเทศบาลได้ทันภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ให้ชี้แจงเหตุผลความจำเป็นต่อประธานสภาเทศบาลก่อนวันที่ 15 สิงหาคม ของปีงบประมาณปัจจุบัน หมายถึง หากนายกเทศมนตรีไม่สามารถนำเสนอร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อสภาได้ทันภายใน 15 สิงหาคมให้นายกเทศมนตรีชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นต่อประธานสภา ก่อนวันที่ 15 สิงหาคม เป็นอำนาจโดยชอบของประธานสภา โดยไม่ต้องขออนุมัติต่อสภาเทศบาลแต่ประธานสภาต้องรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ

อนึ่งกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นไม่สามารถนำร่างงบประมาณรายจ่ายต่อสภาท้องถิ่นได้ทันภายในวันที่ 15 สิงหาคม และได้ดำเนินการชี้แจงเหตุผลต่อประธานสภาหรือนำเข้าที่ประชุมสภาแล้วแต่กรณีและรายงานให้ผู้กำกับดูแลทราบแล้ว จะถือว่าเป็นการละเว้นการ

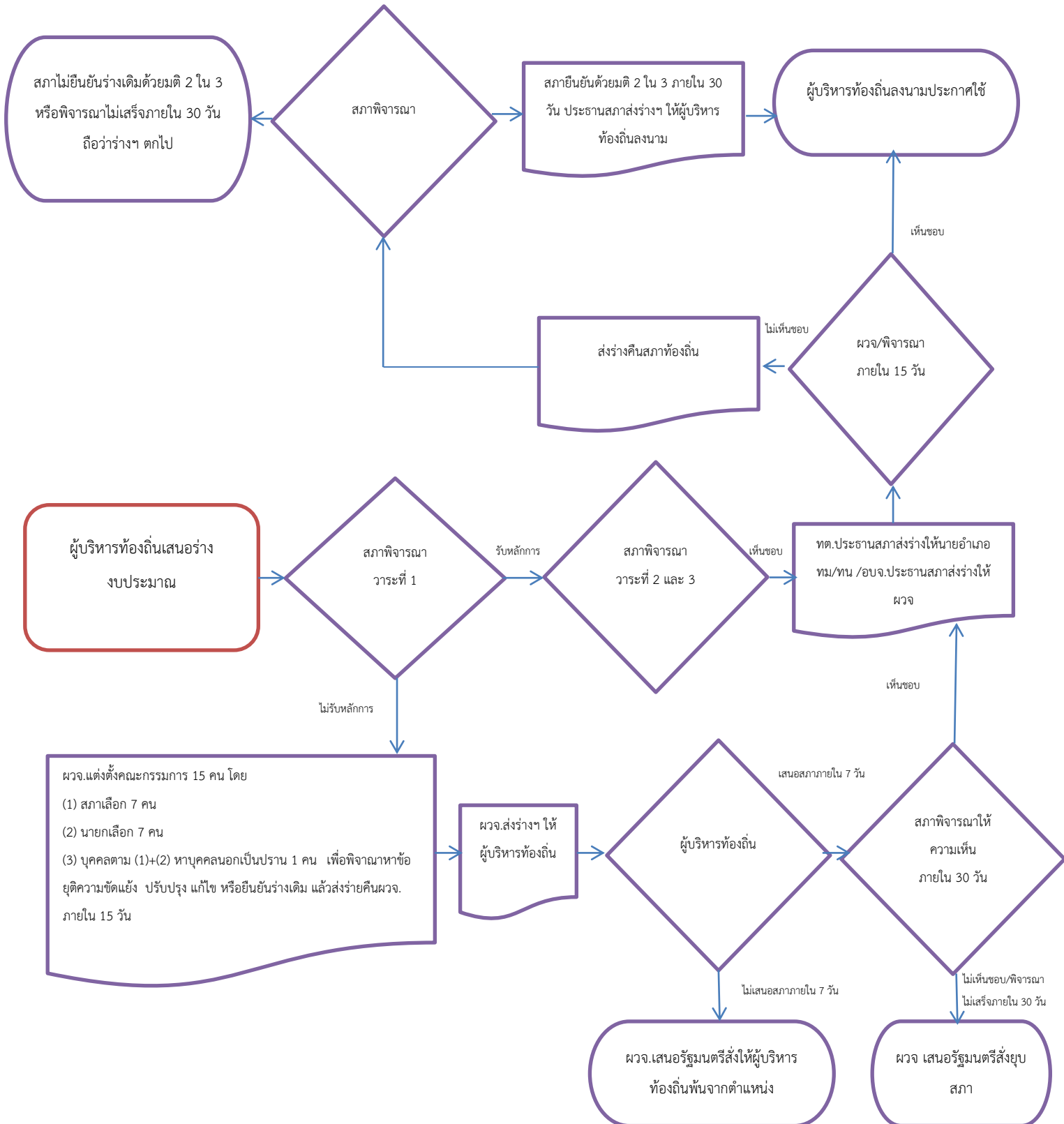
ปฏิบัติหน้าที่หรือไม่นั้นต้องดูที่เจตนาของผู้บริหารเป็นสำคัญ แต่นักกฎหมายของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเห็นว่าเรื่องนี้เป็นมาตรการเร่งรัด จึงไม่ถือว่าเป็นการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่แต่อย่างใด

การเสนอร่างข้อบัญญัติ

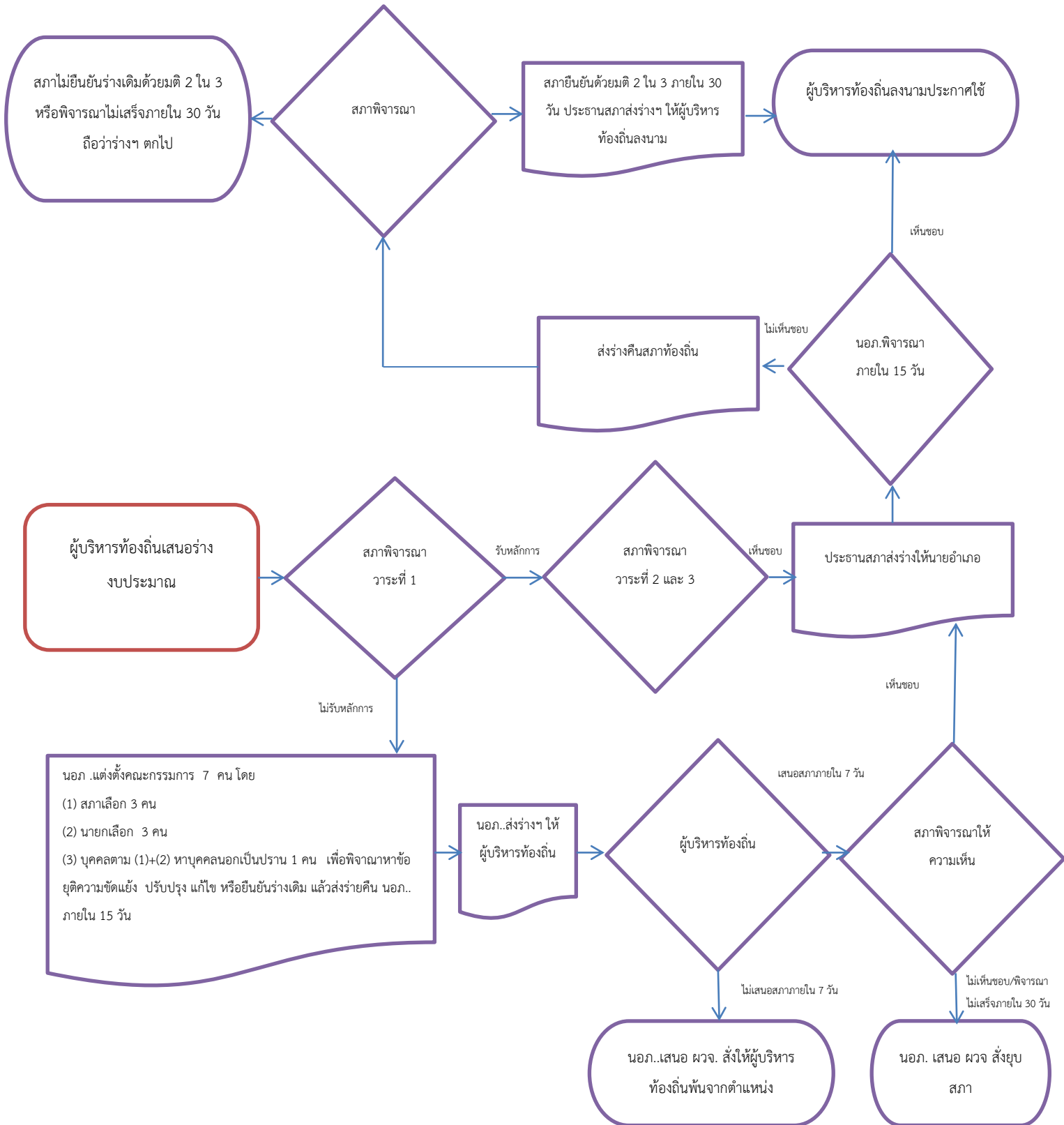
เมื่อประธานสภาท้องถิ่นได้รับญัตติร่างข้อบัญญัติที่เสนอมาและตรวจเห็นถูกต้องตามระเบียบการประชุมนี้แล้วต้องส่งสำเนาให้กับสมาชิกสภาท้องถิ่นล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 3 วัน ก่อนการประชุม ยกเว้นกรณีประชุมรีบด่วน ต้องแจ้งล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง ก่อนเวลาประชุม

สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งได้ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นชั่วคราว ต้องนำเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นชั่วคราวนั้นเข้าระเบียบวาระก่อนร่างข้อบัญญัติ

กระบวนการพิจารณาร่างเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติงบประมาณของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนจังหวัด

กระบวนการพิจารณา/ข้อบัญญัติงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล

การพิจารณาร่างข้อบัญญัติ

1) การพิจารณาร่างข้อบัญญัติ ต้องพิจารณาเป็น 3 วาระ แต่ที่ประชุมสภาจะอนุมัติให้พิจารณา 3 วาระรวดเดียวได้หากเป็นร่างข้อบัญญัติทั่วไป โดยผู้บริหารท้องถิ่นหรือ สมาชิกสภาท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนผู้ที่อยู่ในที่ประชุมจะเป็นผู้เสนอก็ได้ เมื่อที่ประชุมสภาท้องถิ่นอนุมัติให้พิจารณา 3 วาระรวดเดียวแล้ว การพิจารณา วาระที่ 2 ให้ที่ประชุมสภาท้องถิ่นเป็นกรรมการแปรญัตติเต็มสภา โดยให้ประธานที่ประชุมเป็นประธานคณะกรรมการแปรญัตติ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 45 วรรคแรก

2) การพิจารณาร่างข้อบัญญัติ งบประมาณ จะพิจารณา 3 วาระ โดยจะพิจารณารวดเดียวไม่ได้ และในวาระ 2 ต้องกำหนดเวลาเสนอคำแปรญัตติไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง นับแต่สภามีมติรับหลักการ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 45 วรรคสาม

3) วาระการพิจารณา

(1) วาระที่ 1 เรื่อง รับหรือไม่รับหลักการ และห้ามให้มีการลงมติ ก่อนที่สมาชิกสภาได้อภิปรายเรื่องนั้นพอสมควรแล้ว หรือสภาจะให้คณะกรรมการสภาพิจารณาก่อนรับหลักการก็ได้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 47

(2) ก่อนพิจารณาวาระที่ 2 ต้องตั้งคณะกรรมการแปรญัตติไว้ โดยเฉพาะอย่าง่างร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายฯ ไม่น้อยกว่า 3 คน แต่ไม่เกิน 7 คน เป็นคณะกรรมการสามัญตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 103 ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภา

ท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 105 โดยเลือกใช้ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 107 ประกอบระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 12 ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 8 และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 75 วรรคสาม สรุปคือเลือกคณะกรรมการจนครบจำนวนตามต้องการเหมือนกับการเลือกประธานสภา

(3) ระยะเวลาของการพิจารณาข้อบัญญัติงบประมาณนับแต่วันที่สภาท้องถิ่นมีมติรับหลักการในวาระที่หนึ่ง ถึงวันที่สภาท้องถิ่นพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณในวาระที่สอง ต้องใช้ระยะเวลาไม่น้อยกว่าวัน พิจารณาตามขั้นตอนกระบวนการดังนี้ เช่น

วันที่ 1 เมื่อสภาท้องถิ่นมีมติรับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายในวาระที่ 1 แล้วจะต้อง

-มีการเลือกคณะกรรมการแปรญัตติสามัญ คือ เลือกคณะกรรมการจากสมาชิกสภาเท่านั้น จำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน แต่ไม่เกิน 7 คน วิธีการเลือกใช้วิธีเดียวกับการเลือกประธานสภา

-กำหนดระยะเวลาในการรับคำแปรญัตติไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง โดยให้สมาชิกสภาเป็นผู้กำหนดระยะเวลารับคำแปรญัตติ ตั้งแต่วันไหน ถึงวันไหน เช่น กำหนดรับคำแปรญัตติตั้งแต่วันที่ 2 สิงหาคม ถึงวันที่ 4 สิงหาคม ตั้งแต่เวลา 08.30 – 16.30 น. จะเห็นได้ว่าคณะกรรมการแปรญัตติมีเวลาในการรับคำแปรญัตติ วันละ 8 ชั่วโมง จำนวน 3 วัน ก็จะครบ 24 ชั่วโมง ทั้งนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการแปรญัตติให้มีหลักฐานการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เมื่อกำหนดวันรับคำแปรญัตติแล้วสภาท้องถิ่นจะพิจารณาเรื่องร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายนั้นได้อีกในวันนั้น

ให้เลขานุการสภาใช้อำนาจตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 109 เชิญคณะกรรมการแปรญัตติ ประชุมเพื่อเลือกประธานคณะกรรมการแปรญัตติและเลขานุการคณะกรรมการแปรญัตติ

วันที่ 2 -4 และ 5 คณะกรรมการแปรญัตติต้องมารอรับคำแปรญัตติ ณ สถานที่ที่ได้แจ้งให้สมาชิกสภาทราบ ตามเวลาที่กำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง (อย่างน้อย 3 วัน) เมื่อคณะกรรมการได้รับคำเสนอคำแปรญัตติเสร็จแล้วให้ทำหนังสือเชิญผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกที่เสนอคำแปรญัตติ เข้าประชุมเพื่อพิจารณาคำแปรญัตติ ไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมงก่อนกำหนดเวลานัดประชุม ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 105

วันที่ 6 คณะกรรมการแปรญัตติร่วมประชุมพิจารณาคำแปรญัตติโดยเชิญผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นที่ยื่นคำแปร และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ร่วมประชุมชี้แจง เพื่อรับฟังเหตุผลและความจำเป็นของร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย และที่สำคัญการแปรญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายจะกระทำได้เฉพาะการขอลดรายการจ่ายหรือการขอลดเงินทั้งโครงการ(ตัดโครงการทิ้ง) ที่ขออนุญาตจ่าย และต้องมีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองเช่นเดียวกับการเสนอญัตติ คำแปรให้เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานคณะกรรมการแปรญัตติภายในระยะเวลาที่สภาท้องถิ่นกำหนด ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 45 วรรคสาม และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 49 วรรคหนึ่ง และห้ามไม่ให้แปรญัตติรายจ่ายขึ้นใหม่หรือเพิ่มเติมรายจ่าย หรือเปลี่ยนแปลงความประสงค์ของจำนวนเงินที่ขออนุมัติจ่าย เว้นแต่จะได้รับคำรับรองจากผู้บริหารท้องถิ่น (ยกเว้น องค์การบริหารส่วนตำบล. เพราะมาตรา 87 วรรคท้ายของพระราชบัญญัติสภา

องค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ห้ามไม่ให้สมาชิกแปรญัตติเพิ่ม) หรือคำแปรนั้นผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้แปร ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 60 และห้ามมิให้แปรญัตติในรายการและจำนวนเงินซึ่งมีข้อผูกพันดังนี้

(1) ดอกเบี้ยและเงินสงฆ์ใช้ต้นเงินกู้

(2) รายจ่ายซึ่งเป็นจำนวนเงินที่ต้องจ่ายตามกฎหมาย ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 61

กรณีที่คณะกรรมการแปรญัตติไม่เห็นชอบตามที่สมาชิกหรือกรรมการที่เสนอคำแปรญัตติ และมีมติเห็นชอบตามร่างเดิมของนายกฯ กรรมการแปรญัตติต้องให้สมาชิกผู้นั้น มีสิทธิสงวนความเห็นของของกรรมการแปรญัตติ ตลอดจนการสงวนคำแปรญัตติด้วย โดยให้สมาชิกสภาที่เสนอคำแปรญัตติต้องทำเป็นหนังสือขอสงวนคำแปรญัตติหรือสงวนความเห็นของคณะกรรมการแปรญัตติ การสงวนคำแปรญัตติหรือสงวนความเห็นฯ จะส่งให้สมาชิกที่ของสงวนฯ มีสิทธิชี้แจงต่อสภาท้องถิ่นและให้พิจารณาคำแปรญัตตินั้นตามข้อระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 51 ในวาระที่สอง ประธานคณะกรรมการแปรญัตติต้องรับจัดทำรายงานการเสนอคำแปรญัตตินั้นต่อประธานสภา และต้องเสนอร่างข้อบัญญัตินั้นตามร่างเดิม และตามที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม พร้อมทั้งรายงานและบันทึกความเห็นยื่นต่อประธานสภา รายงานนั้นอย่างน้อยต้องระบุว่า ได้มีหรือไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในตอนใดหรือข้อใดบ้าง การแปรญัตติและมติของคณะกรรมการแปรญัตติเกี่ยวข้องด้วยการแปรนั้นเป็นประการใด การสงวนความเห็นของคณะกรรมการแปร ตลอดจนการสงวนคำแปรญัตติ ด้วย

กรณีคณะกรรมการแปรรูปที่ดินมีมติเห็นชอบตามสมาชิกที่เสนอคำแปรขอลดรายจ่ายหรือขอลดจำนวนเงินก็ตาม สมาชิกผู้นั้นไม่ต้องส่งวนคำแปรญัตติแต่อย่างใด และสมาชิกผู้นั้นก็ไม่มีสิทธิพูดในการประชุมสภาท้องถิ่น ในวาระที่สองแต่อย่างใด

กรณีที่ไม่การแปรลดรายจ่ายหรือการขอลดจำนวนเงิน ให้คณะกรรมการแปรรูปที่ดินมติคงร่างเดิมไว้ โดยทำรายงานเสนอประธานสภา โดยเสนอร่างข้อบัญญัตินั้นตามร่างเดิมพร้อมทั้งบันทึกความเห็นยื่นต่อประธานสภาท้องถิ่น

วันที่ 7 ประธานสภาท้องถิ่นส่งรายงานนั้นแก่สมาชิกสภาท้องถิ่นไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมงก่อนวันประชุมพิจารณา ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 50

(4) วาระที่ 2 ชั้นแปรญัตติ ประมาณวันที่ 8 – 9 สภาท้องถิ่นจะประชุมพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณวาระที่ 2 ชั้นการแปรญัตติ โดยให้ปรึกษาเรียงตามลำดับข้อเฉพาะที่มีการแปรญัตติหรือที่คณะกรรมการแปรรูปที่ดินแก้ไขเท่านั้น

กรณีคณะกรรมการแปรรูปที่ดินมีมติคงร่างเดิม และประธานคณะกรรมการแปรรูปที่ดินชี้แจงต่อที่ประชุมแล้ว ประธานสภาไม่ต้องขอมติคงร่างเดิมอีกครั้ง ประธานสภาสามารถนำร่างข้อบัญญัติเข้าพิจารณาในระเบียบวาระที่สามได้เลย ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 51 ทั้งนี้การพิจารณาวาระที่สองและวาระที่สามสามารถพิจารณาวันเดียวกันได้

ตัวอย่างการแปรญัตติ

1) การแปรญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย จะกระทำได้เฉพาะการขอลดรายจ่ายเช่น การแปรญัตติลดรายจ่ายโครงการแห่เทียนพรรษา จาก 500,000 บาท เป็น 0 บาท(ตัดโครงการ) หรือลดจำนวนเงินที่ขออนุญาตจ่าย เช่น โครงการจัดงานวันเด็ก จาก 800,000 บาท เหลือ 500,000 บาท โดยต้องมีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองจำนวน 2 คนเช่นเดียวกับการเสนอญัตติ ตามระเบียบระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 59

คำแปรญัตติให้เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานคณะกรรมการแปรญัตติภายในระยะเวลาที่สภาท้องถิ่นกำหนด ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 45 วรรคสามและระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 49 วรรคหนึ่ง

2) **หลัก** ห้ามมิให้แปรญัตติรายจ่ายขึ้นใหม่ (เพิ่มโครงการ) หรือเพิ่มเติมรายจ่าย(เพิ่มจำนวนเงิน) หรือเปลี่ยนความประสงค์ของจำนวนเงินที่ขออนุมัติจ่าย (เปลี่ยนคำชี้แจงงบประมาณ) ข้อยกเว้น เว้นแต่จะได้รับคำรับรองจากนายกเทศมนตรีหรือนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือ นายกเทศมนตรี หรือนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้แปรญัตติ ตามระเบียบข้อ 60

สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จะแปรญัตติเพื่อเพิ่มรายการ (เพิ่มโครงการหรือเพิ่มจำนวนในรายการ(เพิ่มเงิน)ที่ขออนุมัติจ่ายไม่ได้กระทำเฉพาะแปรญัตติในทางลดหรือตัดทอนรายการ ตามมาตรา 87 วรรคท้ายแห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

3) ห้ามมิให้แปรญัตติในรายการและจำนวนเงินซึ่งมีข้อผูกพันอย่างใดอย่างหนึ่ง ได้แก่ ดอกเบี้ย และเงินสงฆ์เงินกุศลและรายจ่ายซึ่งเป็นจำนวนเงินที่ต้องจ่ายตามกฎหมาย กรณีเงินโบนัสถือว่าไม่ใช่รายจ่ายตามกฎหมายจึงสามารถตัดทิ้งได้

กรณีมีปัญหาว่ารายจ่ายใดมีข้อผูกพันตามวรรคหนึ่งหรือไม่ ให้ประธานสภาท้องถิ่นเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 61

(5) ขึ้นเห็นชอบร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปี สามารถกระทำต่อในวันนั้นได้เลย ประธานสภาไม่ต้องให้สมาชิกสภาท้องถิ่นอภิปราย เว้นที่มติที่ประชุมลงมติเห็นชอบให้อภิปรายได้ แต่ต้องมีเหตุอันควร ในการประชุมวาระที่ 3 ให้ขอมติว่า “เห็นชอบ” หรือ “ไม่เห็นชอบ” ให้ตราเป็นข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย แล้วให้ประธานสภาเสนอข้อเท็จบัญญัติหรือข้อบัญญัติที่ผ่านการเห็นชอบ พร้อมรายงานการประชุมให้ผู้กำกับดูแลภายใน 7 วันนับแต่วันที่สภามีมติเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติ

กรณีสภาท้องถิ่นไม่รับหลักการในวาระที่ 1

ในการประชุมสภาท้องถิ่นวาระที่ 1 ขึ้นรับหลักการของร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหากสภาท้องถิ่นมีมติรับหลักการก็จะดำเนินการต่อไปส่วนของการแต่งตั้งคณะกรรมการแปรญัตติ จนถึงกระบวนการขึ้นลงมติ หากสภาท้องถิ่นมีมติไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีแล้ว จะต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้ง ตามกฎหมายจัดตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายจัดตั้งดังนี้

1 องค์กรบริหารส่วนจังหวัด ตามมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540

2 เทศบาล ตามมาตรา 62 ตรี แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

3 องค์กรบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 87/1 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์กรบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

ที่มาของคณะกรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้ง

องค์กรบริหารส่วนจังหวัด/เทศบาล มีจำนวน 15 คน ประกอบด้วย

1. ตัวแทนฝ่ายสภา เรียกว่า “กรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้งฝ่ายสภา” ประกอบด้วย สมาชิกสภาฯ จำนวน 7 คน โดยคัดเลือกจากสมาชิกสภาฯ ที่ละคนจนกว่าจะครบจำนวน โดยนำวิธีการคัดเลือกตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 12 และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 8 ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาฯ มาบังคับใช้โดยอนุโลม

2. ตัวแทนฝ่ายบริหาร เรียกว่า “กรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้งฝ่ายบริหาร” โดยให้ฝ่ายบริหารเสนอบุคคลที่เป็นสมาชิกสภาหรือไม่เป็น จำนวน 7 คน

3. ประธานกรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้ง จำนวน 1 คน โดยมาจากการปรึกษาหารือของกรรมการทั้งสิบสี่คนคือ กรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้งฝ่ายสภา และ กรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้งฝ่ายบริหาร ร่วมกันพิจารณาเสนอชื่อบุคคลที่มีชื่อเป็นผู้บริหารท้องถิ่น รองนายก เลขานุการนายก ที่ปรึกษานายก และมีได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น มาเป็นประธานกรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้ง

องค์การบริหารส่วนตำบล

คณะกรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้งขององค์การบริหารส่วนตำบลมี 7 คนประกอบด้วยกรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้งฝ่ายสภา 3 คน กรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้งฝ่ายบริหาร จำนวน 3 คน และ ประธานกรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้ง 1 คน โดยใช้หลักเกณฑ์และวิธีการเดียวกับการสรรหาคณะกรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้งของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเทศบาล

ระยะเวลาในการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้ง

กรณีที่สภาท้องถิ่นมีมติไม่รับหลักการร่างงบประมาณรายจ่าย กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือเทศบาล ให้ ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือ กรณีองค์การบริหารส่วนตำบล ให้นายอำเภอ แต่งตั้งกรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้งฝ่ายสภา และ กรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้งฝ่ายบริหาร ภายใน 7 วันนับแต่วันที่สภาท้องถิ่นมีมติไม่รับหลักการแห่งข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

สำหรับประธานคณะกรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้งให้แต่งตั้งภายใน 7 วัน นับแต่วันที่มิได้คณะกรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้งครบจำนวน

ในกรณีที่ ไม่สามารถเสนอชื่อบุคคลเป็นกรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้ง หรือกรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้งฝ่ายสภาและกรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้งฝ่ายบริหาร ไม่สามารถเสนอรายชื่อประธานกรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้ง หรือ กรรมการ/ประธานไม่ปฏิบัติหน้าที่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอแล้วแต่กรณี แต่งตั้งบุคคลที่มีใช่เป็นผู้บริหารท้องถิ่น รองนายก เลขานุการ นายก ที่ปรึกษานายก และมีได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ทำหน้าที่กรรมการหรือประธาน กรรมการดังกล่าวให้ครบจำนวน

ควรเลือกประธานกรรมการที่มีความเป็นกลาง ไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เพราะจะทำให้ผลการประชุมคณะกรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้งไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและเกิดความขัดแย้งในการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายได้

หน้าที่ของคณะกรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้ง

คณะกรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้ง มีหน้าที่นำร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่สภาท้องถิ่นมีมติไม่รับหลักการนำมาพิจารณาโดยแก้ไข ปรับปรุงหรือยืนยันสาระสำคัญที่ยุติไว้ ในร่างข้อบัญญัตินั้น ทั้งนี้ให้ยึดถือหลักเกณฑ์ตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องตลอดจนประโยชน์ของท้องถิ่น และประชาชนเป็นหลัก ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 55 หรือพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 62 ตรี หรือพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 87/1 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้ง

คณะกรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้ง ต้องนำหน้าที่นำร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณรายจ่ายประจำปี^๑ที่สภาท้องถิ่นมีมติไม่รับหลักการนำมาพิจารณาโดยแก้ไข ปรับปรุงหรือยืนยันสาระสำคัญที่ยุติไว้ในร่างข้อบัญญัตินั้น โดยต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน นับแต่วันที่แต่งตั้งประธานกรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้งในความแรก

กรณีคณะกรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้ง ไม่สามารถพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 15 วันให้ประธานคณะกรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้งรวบรวมผลการพิจารณาแล้ววินิจฉัยชี้ขาดโดยเร็ว แล้วรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกรณี หรือนายอำเภอทราบแล้วแต่กรณี

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอได้รับร่างข้อบัญญัติที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้งหรือจากประธานคณะกรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้งที่ประธานฯ ได้รวบรวมผลการพิจารณาแล้วชี้ขาดนั้น ให้พิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน นับแต่วันได้รับผล

เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นได้รับร่างข้อบัญญัติที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอแล้วแต่กรณี นำร่างข้อบัญญัตินั้นเสนอต่อสภาท้องถิ่นภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ได้รับ หากไม่เสนอภายในระยะเวลา 7 วัน ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องพ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 55 หรือพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 62 ตรี หรือพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 87/1 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยนำเข้าพิจารณาในระเบียบวาระที่ 2 ชั้นแปรญัตติ ตามระเบียบ

ข้อ 48 วรรคสอง เพื่อเข้าสู่กระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการแปรรูป การประชุม
พิจารณาของคณะกรรมการแปรรูป และพิจารณาตามวาระที่ 2 และ 3 ต่อไป

กรณีวาระที่สาม

1. สภาท้องถิ่นมีมติไม่เห็นชอบกับร่างข้อบัญญัติที่ผ่านการพิจารณาจาก
คณะกรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้ง สภาท้องถิ่นต้องพิจารณาร่างข้อบัญญัติ
งบประมาณที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการฯ ให้แล้วเสร็จภายใน 30 วันนับแต่วันที่
รับร่างจากผู้บริหารท้องถิ่น หากสภาท้องถิ่นพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายใน 30 วัน หรือมี
มติไม่เห็นชอบให้ตราเป็นข้อบัญญัติ ถือว่าข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีนั้นตกไป
และต้องมีการยุบสภาท้องถิ่นแห่งนั้น

2 สภาท้องถิ่นมีมติเห็นชอบกับร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ที่ผ่านการ
พิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้ง ให้ประธานสภาท้องถิ่นส่งร่างให้
ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอแล้วแต่กรณีพิจารณาให้ความเห็นชอบ เมื่อเห็นชอบแล้ว
ให้ส่งให้ผู้บริหารท้องถิ่นลงนามและประกาศใช้ต่อไป

ร่างข้อบัญญัติตกไป

ตามระเบียบระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 53 ร่างข้อบัญญัติจะตกไปเมื่อ

- 1) ร่างข้อบัญญัติที่สภาไม่รับหลักการ
- 2) ร่างข้อบัญญัติที่สภาลงมติไม่ให้ตราเป็นข้อบัญญัติ

ผลเมื่อร่างข้อบัญญัติตกไป

- 1) ถือว่าร่างข้อบัญญัตินั้นตกไป เว้นแต่กฎหมายกำหนดเป็นอย่างอื่น
- 2) ห้ามเสนอญัตติร่างข้อบัญญัติที่มีหลักการเดียวกันในสมัยประชุมนั้นอีกเว้นแต่ประธานสภาอนุญาตเมื่อเหตุการ์ณได้เปลี่ยนแปลงไป

การถอนญัตติ คำแปรญัตติ แก้ไขข้อความ หรือขอถอนชื่อ

การขอถอนญัตติหรือคำแปรญัตติ จะกระทำเมื่อ

- 1) ต้องการแก้ไขข้อความในญัตติร่างข้อบัญญัติที่เปลี่ยนหลักการ
- 2) ขอถอนชื่อจากการเป็นผู้รับรองหรือผู้ร่วมเสนอญัตติ

จะกระทำเมื่อใดก็ได้ เว้นแต่ ได้จัดเข้าระเบียบวาระแล้วจะทำได้ต้องได้รับความยินยอมจากที่ประชุมสภา หรือที่ประชุมคณะกรรมการแปรญัตติ (คำแปรญัตติ ชั้นคณะกรรมการฯ)

กรณีถือว่าถอนญัตติ

- 1) ถึงวาระพิจารณาแล้วผู้เสนอหรือผู้แปรญัตติไม่ขออภิปรายหรือไม่อยู่ในที่ประชุมสภาให้ถือว่าได้ถอนญัตติ / คำแปรญัตตินั้น
- 2) กรณีผู้บริหารเสนอญัตติ / แปรญัตติ อาจมอบหมายให้รองนายกฯ เลขานุการที่ปรึกษาฯ เป็นผู้อภิปรายชี้แจงหรือแถลงแทนก็ได้ แต่ต้องทำเป็นหนังสือ

การอภิปราย

การกล่าวถ้อยคำในที่ประชุม

ยกมือขึ้นพ้นศีรษะเมื่อประสงค์จะกล่าวและจะกล่าว
ได้เมื่อประธานสภาอนุญาต

ยืนกล่าว ณ ที่ของตนเองหรือที่ที่จัดไว้และต้องกล่าว
ต่อประธาน

ใช้เวลาตามสมควร หากเวลาเกินควรและมีผู้อื่นจะ
อภิปรายต่อไป ประธานอาจสั่งให้หยุดได้เมื่ออภิปราย
มา 10 นาทีแล้ว

อภิปรายรายละเอียดเรื่องที่กำลังปรึกษา

ห้าม

- คำซ้ำ นอกประเด็น
- คำหยาบคายใส่ร้าย
- กล่าวชื่อบุคคลใด เว้นแต่จำเป็น
- นำวัตถุมาแสดง เว้นแต่ประธานอนุญาต

ลำดับการอภิปราย

ผู้เสนอญัตติเป็นผู้แถลงญัตติ

ผู้คัดค้านญัตติ

ผู้สนับสนุนญัตติ

ผู้สนับสนุนผู้คัดค้านญัตติ

เมื่อไม่มีผู้ประสงค์จะอภิปรายในทางตรงข้ามแต่อีก
ฝ่ายหนึ่งมีผู้ประสงค์จะอภิปรายอยู่อีกฝ่ายหนึ่ง
อภิปรายต่อไป

ประธานเห็นว่าได้อภิปรายกันพอสมควรแล้วประธาน
เสนอให้วินิจฉัยว่า ควรปิดอภิปรายหรือไม่

ขณะอภิปรายหากประธานยื่นขึ้นให้สมาชิกกระทำการ
อภิปรายแล้วนั่งลง /สมาชิกต้องฟังประธาน

การอภิปราย

การอภิปรายตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 63 – 72

การกล่าวถ้อยคำในที่ประชุมสภา

1) สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้ใดประสงค์จะกล่าวถ้อยคำใดต่อที่ประชุมสภาท้องถิ่นให้ยกมือขึ้นพ้นศีรษะ เมื่อประธานสภาท้องถิ่นอนุญาตแล้วจึงกล่าวได้ โดยให้ยืนกล่าว ณ ที่ของตนหรือ ณ ที่ซึ่งจัดไว้ก็ได้ และต้องกล่าวกับประธานสภาท้องถิ่น ให้ใช้เวลาตามสมควร ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 67 หากใช้เวลาเกินสมควรและมีผู้อื่นจะอภิปรายต่อไป ประธานอาจสั่งให้หยุดได้ เมื่ออภิปรายมา 10 นาทีแล้ว ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 67

- 2) การอภิปรายเฉพาะเรื่องที่กำลังปรึกษาห้ามกล่าวข้อความซ้ำหรือนอกประเด็น
- 3) ห้ามใช้คำหยาบคายใส่ร้ายป้ายสีผู้ใด
- 4) ห้ามกล่าวถึงชื่อบุคคลใดๆ เว้นแต่หากจำเป็น
- 5) ห้ามนำเอกสารมาอ่านในที่ประชุมฟัง เว้นแต่จำเป็น
- 6) ห้ามนำวัตถุใดๆ เข้ามาแสดง เว้นแต่ประธานอนุญาต

การอนุญาตให้อภิปราย และลำดับการอภิปราย

- 1) ให้ผู้เสนอญัตติ หรือผู้แปรญัตติอภิปรายก่อน กรณีมีหลายคนให้ประธานอนุญาตให้อภิปรายครั้งละ 1 คน
- 2) ผู้คัดค้าน (ถ้ามี)
- 3) ผู้สนับสนุนผู้เสนอ หรือผู้แปรญัตติ
- 4) ผู้สนับสนุนผู้คัดค้าน ให้อภิปรายสลับกัน ถ้าไม่มีอีกฝ่ายก็ให้ฝ่ายนั้นอภิปรายต่อเองได้

การปิดอภิปราย

การปิดอภิปรายจะกระทำได้เมื่อ

- 1) ไม่มีผู้ใดจะอภิปรายต่อไป
- 2) ประธานเห็นว่าได้อภิปรายกันพอสมควรแล้วประธานเสนอให้วินิจฉัยว่าควรปิดอภิปรายหรือไม่ เว้นแต่ อภิปรายกรณีสมาชิกถูกกล่าวหา ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 72 ให้อภิปรายจนหมดข้อสงสัย ห้ามรวบรัดอภิปราย
- 3) เมื่อปิดอภิปรายแล้วให้ประธานเสนอให้ลงมติ

การรักษาระเบียบการประชุม

- 1) เมื่อประธานเตือน สมาชิกต้องปฏิบัติตามทันที (ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 66)
- 2) เมื่อเห็นว่ามีผู้กระทำความผิดระเบียบการประชุม สมาชิกสภาอาจยืนหรือยกมือร้องขอต่อประธานให้วินิจฉัย
- 3) คำวินิจฉัยเป็นเด็ดขาดและห้ามอภิปรายในเรื่องนี้อีก (ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 70)
- 4) ขณะอภิปราย ถ้าประธานยื่น ให้สมาชิกระงับการอภิปรายแล้วนั่งลงทันทีและสมาชิกต้องฟังประธาน

การลงมติสภา

วิธีการออกเสียงลงคะแนน

1) **เปิดเผย** ให้ใช้วิธียกมือพ้นศีรษะ เว้นผู้บริหาร / สมาชิกไม่น้อยกว่า 3 คน เสนอให้ใช้วิธีอื่นขึ้น หรือ เรียกชื่อตามลำดับอักษร และที่ประชุมเห็นชอบตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 74

2) **ลับ**

(1) ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ออกเสียงลงคะแนนลับ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 75

(2) ในกรณี ผู้บริหาร / สมาชิกไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ที่อยู่ในที่ประชุม เสนอให้ออกเสียงลับและสภาเห็นชอบ

(3) วิธีการ เขียนเครื่องหมายบนกระดาษใส่กล่องที่จัดให้ แล้วประธาน เรียกชื่อตามลำดับอักษรนำของมาใส่หีบด้วยตนเองต่อหน้าประธาน

การลงมติ

เปิด
เผย

เรื่องทั่วไป

ลับ

เรื่องที่มี กฎหมายกำหนดไว้

-ยกมือท่วมศีรษะ
-ยืน
-เรียกชื่อตามลำดับตัวอักษรและออกเสียงรายคน
*ปกติ ใช้วิธีการยกมือเว้น นายก/สมาชิกไม่น้อยกว่า 3 คน ขอให้ใช้วิธียืน/เรียกชื่อ และที่ประชุมเห็นชอบ

-เขียนเครื่องหมายในบัตรลงคะแนน

เห็นด้วย = /

ไม่เห็นด้วย = x

งดออกเสียง = 0

-ประธานเรียกสมาชิกตามลำดับตัวอักษร

-สมาชิกนำบัตรลงคะแนนใส่ซอง+หีบหน้า
ประธาน-ประธานเลือกสมาชิกไม่น้อยกว่า 2 คน มาช่วย
นับคะแนนตรวจสอบองค์ประชุม
ก่อนลงมติสมาชิก 1 คนออกเสียง 1
เสียง ประธานออกเสียง
ในฐานะสมาชิกได้ 1
เสียงสมาชิกออกเสียงแล้วได้
คะแนนเท่ากันให้
ประธานชี้ขาดมติสภาใช้เกณฑ์เสียงข้าง
มาก เว้นแต่กฎหมาย
กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นประธานประกาศความดี
เป็นไปตามที่กฎหมาย
กำหนดหรือไม่

การลงมติ

การลงมติดำเนินการเปรียบเทียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 76 ให้ดำเนินการดังนี้

- 1) ก่อนลงมติ ประธานต้องตรวจสอบว่าครบองค์ประชุมหรือไม่ถ้าไม่ครบลงมติไม่ได้
- 2) หลัก “หนึ่งคนหนึ่งเสียง”
- 3) ประธานที่ประชุมออกเสียงในฐานะสมาชิก โดยไม่ต้องลงจากที่นั่งประธานก็ได้
- 4) ให้ลงมติในญัตติสุดท้ายก่อน และให้ถือเอาคะแนนเสียงมากที่สุดเป็นเกณฑ์
- 5) กรณี ประธานถามและไม่มีผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นถือว่าเห็นชอบ
- 6) กรณีสมาชิกเข้ามาเมื่อเริ่มลงคะแนนแล้ว
 - (1) กรณีเปิดเผย – มีสิทธิออกเสียงร่วมกับฝ่ายที่ยังนับคะแนนไม่เสร็จได้
 - (2) กรณีลับ – มีสิทธิออกเสียงได้ก่อนประธานสั่งให้นับคะแนน

การนับคะแนนและประกาศลงคะแนน

- 1) เมื่อนับเสร็จแล้วประธานต้องประกาศคะแนนทันที ให้ประกาศด้วยว่าได้คะแนนข้างมากครบตามจำนวนที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่
- 2) ให้ถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ เว้นแต่ กฎหมายกำหนดเป็นอย่างอื่น กรณีคะแนนเท่ากันให้ประธานออกเสียงเพิ่มอีกหนึ่งเสียงชี้ขาด และอาจบอกเหตุผลด้วยหรือไม่ก็ได้

การตั้งกระทู้ถาม

9) ประธานมีอำนาจวินิจฉัย
ให้กระทู้ต้องห้ามตกไป
(คำวินิจฉัยเป็นที่สุด)

คำถามซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นตั้งขึ้นเพื่อสอบถาม
ผู้บริหารเกี่ยวกับข้อเท็จจริงหรือนโยบายเกี่ยวกับงาน
ในหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น

1) ในการประชุมครั้งหนึ่ง 1
คนได้ 1 กระทู้วันแต่
ประธานอนุญาต

8) ไม่พุ่มเพื่อย วกวน
ซ้ำซาก หรือมีลักษณะเป็น
การอภิปราย

กระทู้ถาม

-กระทู้ตามทั่วไป

-กระทู้ถามด่วน

2) ทำเป็นหนังสือตามแบบ
เสนอล่วงหน้าต่อ
ประธานสภา

7) กระทู้ถามต้องไม่มี
ลักษณะต้องห้ามตามข้อ 90(
8 ประการ)

3) ประธานสภาส่งให้
ผู้บริหารเตรียมตอบและ
บรรจุเข้าวาระภายใน 7 วัน
นับแต่วันส่ง

6) ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิถอน
เมื่อใดก็ได้และห้ามผู้นั้นยื่น
กระทู้ถามในเรื่องนั้นอีก

5) ผู้ตั้งกระทู้ถามไม่ถาม/ไม่อยู่เมื่อถึงระเบียบวาระให้
ถือว่าถอนกระทู้ถามนั้น

4) ประธานต้องอนุญาตให้
ถามกระทู้ถามด่วนก่อนเมื่อ
ผู้บริหารตอบแล้ว ผู้ตั้งกระทู้
ซักถามได้ 3 ครั้ง

กระทู้ถาม

ความหมายและประเภทกระทู้

กระทู้ถาม คือ คำถามซึ่งสมาชิก สภาท้องถิ่นตั้งขึ้นเพื่อสอบถามผู้บริหารท้องถิ่นเกี่ยวกับข้อเท็จจริงหรือนโยบายอันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น กระทู้ถามตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 87 – 88 มี 2 ประเภท คือ

- 1) กระทู้ถามทั่วไป
- 2) กระทู้ถามด่วน

หลักเกณฑ์การตั้งกระทู้ถาม

- 1) แต่ละกระทู้ที่ผู้ตั้งและซักถามได้เพียงคนเดียวตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 87
- 2) ในการประชุมครั้งหนึ่ง คนหนึ่งตั้งได้ 1 กระทู้ ยกเว้นประธานสภาอนุญาตตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 100
- 3) ต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม 8 ประการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 90 ดังนี้
 - (1) มีความเชิงประชด เสียดสี หรือแก่งกล่าวใส่ร้าย
 - (2) เคลือบคลุม หรือเข้าใจยาก
 - (3) ในเรื่องที่ได้ตอบแล้ว หรือได้ชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ หรือที่ตกไป
 - (4) เป็นเรื่องที่มีประเด็นคำถามซ้ำกับกระทู้ถามซึ่งมีผู้เสนอมาก่อน
 - (5) เพื่อให้ออกความเห็น

- (6) ในปัญหาข้อกฎหมาย
- (7) ในเรื่องไม่เป็นสาระสำคัญ
- (8) เพื่อทราบกิจการส่วนตัวของบุคคลใดๆ เว้นแต่ที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ราชการ

4) ทำเป็นหนังสือ (แนบท้ายระเบียบ) และยื่นต่อประธานสภา เพื่อเสนอ ล่วงหน้าโดยไม่ต้องมีผู้รับรอง ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุม สภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 92 และให้ประธานสภาส่งกระทู้ให้ผู้บริหารเตรียมตอบ พร้อมบรรจุเข้าระเบียบวาระภายใน 7 วัน นับ แต่ส่งกระทู้ให้ผู้บริหาร ดังนั้น สมาชิกสภาท้องถิ่นจะยื่นกระทู้สดหรือกระทู้ถามด้วยวาจาไม่ได้

กระทู้ถามด่วน

1) กระทู้ถามด่วนต้องเป็นเรื่องเกี่ยวประโยชน์สำคัญหรือเหตุฉุกเฉินจำเป็นเร่งด่วน กระทบประชาชนอย่างร้ายแรงที่ต้องรีบชี้แจง และดำเนินการโดยทันที ตามระเบียบ กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 94

2) ประธานต้องรีบส่งให้ผู้บริหารเตรียมตอบ พร้อมกับกำหนดเวลาตามความสำคัญ และความสนใจของประชาชน

3) ประธานต้องอนุญาตให้ถามกระทู้ถามด่วนก่อน (ตามลำดับ)

4) เมื่อผู้บริหารตอบแล้ว ผู้ตั้งกระทู้ซักถามได้อีก 3 ครั้ง ตามระเบียบ กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 98

การสิ้นสุดของกระทู้ถาม

1) การถอนกระทู้ถาม

(1) ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิถอนเมื่อใดก็ได้และห้ามผู้นั้นยื่นกระทู้ถามในเรื่องนั้นอีก

(2) ผู้ตั้งกระทู้ถามไม่ถาม/ไม่อยู่เมื่อถึงระเบียบวาระให้ถือว่าถอนกระทู้ถามนั้น

2) กระทู้ถามตกไป เมื่อสมาชิกภาพของผู้ตั้งกระทู้ถามสิ้นสุดลง ให้ถือว่ากระทู้ถามตกไป

การตอบกระทู้ถาม

1) ผู้บริหารมีสิทธิไม่ตอบเมื่อเห็นว่าเป็นเรื่องที่ยังไม่ควรเปิดเผย เพราะเกี่ยวข้องกับประโยชน์สำคัญของทางราชการ โดยต้องให้สภาทราบภายใน 7 วัน ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 98 วรรคท้าย

2) ผู้บริหารขอเลื่อนการตอบได้ และขอให้ที่ประชุมโดยต้องชี้แจงเหตุผลพร้อมกำหนดเวลาที่จะตอบ หากนานเกินไปสภามีสิทธิกำหนดเวลาให้ตอบได้ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 99

กระตุ้ที่ยังไม่ตอบระงับไป

กระตุ้ที่ยังไม่ตอบจะถูกระงับไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 101 เมื่อ

- 1) ครบวาระสภาท้องถิ่น
- 2) ยุบสภาท้องถิ่น
- 3) ปิดสมัยประชุม
- 4) ผู้บริหารพ้นจากตำแหน่ง

คณะกรรมการสภาท้องถิ่น

คณะกรรมการสภาท้องถิ่นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 103 มี 2 ประเภท คือ

- 1) คณะกรรมการสามัญ ประกอบด้วยสมาชิกสภาท้องถิ่น มีจำนวน 3 - 7 คน
- 2) คณะกรรมการวิสามัญ ประกอบด้วยสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น มีจำนวน 3 - 7 คน

การตั้งคณะกรรมการวิสามัญของสภาเทศบาล นายกเทศมนตรีมีสิทธิเสนอชื่อผู้เป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาล เพื่อให้สภาเทศบาลแต่งตั้งเป็นกรรมการวิสามัญได้ไม่เกิน 1 ใน 4 ของจำนวนกรรมการวิสามัญทั้งหมด

หน้าที่ของคณะกรรมการสภาท้องถิ่น

คณะกรรมการสภาท้องถิ่น มีหน้าที่กระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนเรื่องใดๆ อันอยู่ในกิจการของสภาท้องถิ่น แล้วรายงานต่อสภาท้องถิ่น สภาท้องถิ่นอาจแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณากิจการของสภาท้องถิ่นเป็นกรณีพิเศษ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 104

คณะกรรมการสภาท้องถิ่นสามารถตั้งคณะอนุกรรมการสภาท้องถิ่นได้ตามสมควร ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 105 วรรคท้าย

การเลือกคณะกรรมการสภาท้องถิ่น

การเลือกคณะกรรมการสภาท้องถิ่นให้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 107 ดังนี้

1) การเลือกคณะกรรมการสภาท้องถิ่น ให้สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นเสนอชื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นก็ได้

2) ในกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองไม่น้อยกว่า 2 คน ส่วนกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้เสนอไม่ต้องมีผู้รับรอง

3) การเสนอชื่อให้เสนอได้โดยไม่จำกัดจำนวน เว้นแต่ที่ประชุมมีมติเป็นอย่างอื่น

4) สภาท้องถิ่นมีอำนาจเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นคณะกรรมการสภาท้องถิ่นชุดต่างๆ ตามความจำเป็นแก่กิจการในหน้าที่ของสภาท้องถิ่น ดังนี้

(1) คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม (คณะกรรมการสามัญเท่านั้น)

(2) คณะกรรมการแปรญัตติร่างข้อบัญญัติ(คณะกรรมการสามัญเท่านั้น)

(3) คณะกรรมการอื่นๆ ตามที่สภาท้องถิ่นเห็นสมควร แต่ต้องเป็นไปตามอำนาจหน้าที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของนายกไม่ได้ เนื่องจากมิใช่อำนาจหน้าที่ของสภาท้องถิ่น

5) กรณีมีการเสนอชื่อหลายคนให้นำวิธีการเลือกตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 12 มาบังคับใช้โดยอนุโลม คือเป็นการเลือกทีละคนตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 8 และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 75 วรรคสาม เหมือนกับการคัดเลือกประธานสภา

การพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสภาท้องถิ่น

คณะกรรมการสภาท้องถิ่นจะพ้นจากตำแหน่งตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 106 เมื่อ

- 1) ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อประธานสภาท้องถิ่น
- 2) ตาย
- 3) สมาชิกสภาของสมาชิกสภาท้องถิ่นของผู้นั้นสิ้นสุดลง
- 4) เลือกคณะกรรมการสภาท้องถิ่นขึ้นใหม่ หรืองานที่ได้รับมอบหมายเสร็จสิ้นลง
- 5) สภาท้องถิ่นมีมติให้พ้นจากหน้าที่

การรักษาระเบียบและความสงบเรียบร้อย

การแต่งกายเข้าร่วมประชุมสภาท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 117 ที่ประชุมสภาท้องถิ่นเป็นสถานที่ควรแก่ความเคารพ ผู้เข้าไปจะต้องแต่งกายสุภาพ ประพฤติตนให้เรียบร้อย และอยู่ในที่ที่จัดไว้ การแต่งกายของสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น นั้น ให้แต่งเครื่องแบบชุดสากลนิยม ชุดพระราชทาน หรือตามที่ประธานสภาท้องถิ่นกำหนด ดังนั้น การแต่งกายอาจจะแต่งเครื่องแบบหรือชุดสุภาพตามที่ประธานสภาท้องถิ่นกำหนด

สถานที่ประชุมจะต้องกำหนดที่นั่งของผู้บริหารท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิกท้องถิ่นให้เป็นสัดส่วน และในขณะที่กำลังประชุม ห้ามบุคคลภายนอกเข้าไปในที่ที่จัดไว้

ประธานสภาท้องถิ่น มีอำนาจอนุญาตให้ประชาชนเข้าร่วมรับฟังการประชุมและการปรึกษาของสภาท้องถิ่นได้ ตามระเบียบที่สภาท้องถิ่นแต่ละแห่งกำหนดไว้ และประธานสภาอาจใช้ดุลยพินิจ อนุญาตให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นในวาระอื่น ๆ ได้

ในที่ประชุมสภาท้องถิ่นห้ามผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้ (ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 118)

- 1) ใช้ถ้อยคำไม่สุภาพ กล่าวคำหยาบคาย เสียดสีหรือใส่ร้าย
- 2) แสดงกริยาอันพึงรังเกียจ
- 3) ก่อกวนความสงบเรียบร้อย หรือกระทำการให้เสื่อมเสียเกียรติของที่ประชุมสภาท้องถิ่น
- 4) ขัดคำสั่งของประธานสภาท้องถิ่น

อำนาจของประธานสภาท้องถิ่นในการรักษาความสงบเรียบร้อย .

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 119 ในขณะที่มีการประชุมสภาท้องถิ่น ผู้ใดละเมิดระเบียบการประชุม หรือกระทำการฝ่าฝืนตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 118 ให้ประธานท้องถิ่นมีอำนาจ ตักเตือน ห้ามปราม ให้ถอนคำพูด หรือให้กล่าวคำขอขมา ในที่ประชุมสภาท้องถิ่นหรือห้ามมิให้พูดต่อไป หรือสั่งให้ผู้ละเมิดออกไปเสียจากที่ประชุมสภาท้องถิ่นก็ได้ ในกรณีที่ขัดคำสั่งประธานสภาท้องถิ่นหรือก่อกวนความสงบเรียบร้อยหรือกระทำการเสื่อมเสียเกียรติของที่ประชุมสภาท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดการกระทำนั้น หรือสั่งให้ออกจากที่ประชุมสภาท้องถิ่นครั้งนั้น โดยมีหรือไม่มีกำหนดเวลาก็ได้

ในกรณีที่ประธานสภาท้องถิ่นสั่งให้ผู้ใดออกจากที่ประชุมสภาท้องถิ่น หากผู้นั้นขัดขืนคำสั่งประธานสภาท้องถิ่น ประธานสภาที่มีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้บริหารท้องถิ่น ให้ทำหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการประชุมสภาท้องถิ่น นำตัวผู้นั้นออกจากที่ประชุมสภาท้องถิ่นหรือออกไปให้พ้นจากที่ประชุมสภาท้องถิ่น กรณีที่ท้องถิ่นมีความขัดแย้งควรเชิญเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าร่วมการประชุมด้วย

เหตุผลวง

กรณีเกิดเหตุจะประธานสภาท้องถิ่นเห็นว่าไม่สามารถรักษาระเบียบการประชุมไว้ได้ไว้ดังนี้

1 กรณีเกิดเสียงเอ็ดอิ่งขึ้นในที่ประชุมสภาท้องถิ่น จนเห็นว่าประธานสภาท้องถิ่นเห็นว่าไม่สามารถรักษาระเบียบการประชุมให้เป็นที่เรียบร้อยได้ ประธานสภาท้องถิ่นสามารถใช้อำนาจตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 120 สั่งหยุดพักการประชุมชั่วคราว

2 กรณีเกิดเหตุอลเวงในที่

ประชุมสภาท้องถิ่น จนประธานสภาท้องถิ่นไม่สามารถรักษาระเบียบการประชุมไว้ได้ ประธานสภาท้องถิ่นสามารถใช้อำนาจตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 121 และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 29 สั่งปิดประชุมสภาท้องถิ่น ได้ เช่น มีเหตุประชาชนมาประท้วงนายกหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น จะประธานสภาท้องถิ่นไม่สามารถรักษาระเบียบการประชุมไว้ได้เพราะเหตุการณ์รุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ ได้ ประธานสภาย่อมมีใช้ดุลยพินิจในการสั่งปิดประชุมสภาท้องถิ่นเพราะเหตุอลเวงได้ แม้ว่าจะสมาชิกสภาเหลือเกินกึ่งหนึ่งจะขอเปิดประชุมสภาเพื่อพิจารณาญัตติต่อไป ย่อมไม่สามารถเปิดประชุมสภาได้ โดยถือว่าคำสั่งประธานสภาท้องถิ่นตามความในหมวดการรักษาระเบียบและความสงบเรียบร้อยเป็นคำสั่งที่เด็ดขาดตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 122

ประเด็นถาม-ตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสภา

ลำดับ	คำถาม	เนื้อหา	ข้อกฎหมาย
๑	การใช้อำนาจตีความวินิจฉัยปัญหาและกำหนดวิธีปฏิบัติเพื่อดำเนินการตามระเบียบ มท. ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น	ต้องเป็นกรณีมีปัญหาโต้แย้งเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบเนื่องจากระเบียบไม่ได้กำหนดไว้ชัดเจน หรือเป็นกรณีระเบียบไม่ได้กำหนดไว้เช่นนี้ ประธานสภาท้องถิ่นสามารถตีความวินิจฉัยปัญหา และกำหนดวิธีปฏิบัติและใช้บังคับในการประชุมครั้งต่อไปพลางก่อนได้	ข้อ ๕ ระเบียบของ มท. ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗
๒	ประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว ในการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรก	<p>- สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้มีอายุสูงสุด ที่อยู่ในที่ประชุมเป็นประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว (โดยข้อกำหนดของระเบียบ)</p> <p>- การพิจารณาว่าใครอายุเท่าใด ควรพิจารณาจากหลักฐานที่ปรากฏอยู่ในใบสมัครเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นหลักฐาน</p>	ข้อ ๗ ของระเบียบ มท. ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗
๓	การเสนอชื่อผู้สมัครเป็นประธานสภา และ รองประธานสภา	สมาชิกสภาท้องถิ่นคนหนึ่งเสนอชื่อได้เพียง ๑ ชื่อ โดยประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราวต้องสอบถามหาผู้รับรองไม่น้อยกว่า ๒ คน ผู้เสนอและผู้รับรองเป็นคนเดียวกันไม่ได้	ข้อ ๘ และข้อ ๑๒ ของระเบียบ มท. ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗

ลำดับ	คำถาม	เนื้อหา	ข้อกำหนด
๔	วิธีการออกเสียงและคะแนนเลือกประธาน และรองประธาน	- กระทำได้โดยวิธีเขียนชื่อตัวและชื่อสกุลเพียงวิธีเดียวระเบียบไม่เปิดโอกาสให้ออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีอื่นแต่อย่างใด ถ้าใช้วิธีการลงคะแนนไม่ถูกต้องถามระเบียบการลงมตินั้นไม่มีผลตามกฎหมาย	นส. ส่วนมาก ที่ มท. ๐๔๑๓/๑๓๘๑๐ ลงวันที่ ๑๙ ต.ค. ๒๕๓๑
		- คะแนนออกมาเท่ากันให้ลงคะแนนใหม่โดยวิธีเดิมอีกครั้ง หากคะแนนเท่ากันอีกให้จับฉลาก	
		- เคยมีปัญหาประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราวไม่ยอมจับสลากว่าจะให้ผู้ใดจับสลากหรือจับลากก่อนหรือหลังเช่นนี้ถือว่า ประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราวนั้นไม่ยอมหัวหน้าที่ประธานในที่ประชุมที่ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นที่มีอายุมากที่สุดถัดลงมาขึ้นทำหน้าที่ดังกล่าวแทน	
๕	การเลือกประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น และเลขานุการสภาท้องถิ่นแทนตำแหน่งที่ว่างจะต้องดำเนินการเมื่อใด	ต้องดำเนินการภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง	ข้อ ๑๕ ของระเบียบ มท. ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภา พ.ศ. ๒๕๔๗
		- ระยะเวลาในเรื่องนี้เป็นมาตรการเร่งรัดไม่ใช่มาตรการมาตรการบังคับ ดังนั้น แม้เลยระยะเวลาที่กำหนดไว้ก็สามารถดำเนินการได้	
		- ในกรณีกรณีเลือกเลขานุการสภาท้องถิ่นแทนตำแหน่งที่ว่างต้องนำข้อ ๑๘ ของระเบียบ มท. ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่นฯ มาถือเป็นแนวทางปฏิบัติประกอบด้วย	

ลำดับ	คำถาม	เนื้อหา	ข้อกฎหมาย
๖	เลขานุการสภาท้องถิ่นลงนามในหนังสือนัดประชุมสภาท้องถิ่นได้หรือไม่	ไม่สามารถจัดทำได้ เลขานุการสภาท้องถิ่นมีหน้าที่แจ้งนัดการประชุมตามคำสั่งของประธานสภาท้องถิ่นเท่านั้น ไม่มีอำนาจออกนัด	ข้อ ๑๙ (๑) ของระเบียบ มท.ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภา พ.ศ. ๒๕๔๗
๗	ประธานสภาท้องถิ่นและรองประธานสภาท้องถิ่นลาออกนอกสมัยประชุม เมื่อถึงสมัยประชุมใครเป็นผู้เรียกประชุมและใครเป็นผู้นัดประชุม	ผู้ว่าราชการจังหวัดในกรณี อบจ./เทศบาล นอก.ในกรณี อบต. เป็นผู้เรียกประชุมและนัดประชุม ครั้งนี้จะต้องทำระเบียบวาระการประชุมแนบไปกับหนังสือการประชุมด้วย	<ul style="list-style-type: none"> - มาตรา ๒๔ แห่งพรบ. องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ - มาตรา ๒๕ แห่งพรบ. เทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ - มาตรา ๕๔ แห่งพรบ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ - ข้อ ๒๔ แห่งระเบียบ มท. ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ - เทียบเคียงความเห็นของ กกก. เรื่อง เสร็จ ที่ ๓๙๗/๒๕๔๙ กรณีการเลือกคณะเทศมนตรีตำบลวังสะพุง

ลำดับ	คำถาม	เนื้อหา	ข้อกฎหมาย
๘	ในการประชุมสภาท้องถิ่นถ้าไม่มีเลขานุการท้องถิ่นหรือมีอยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ และสภาท้องถิ่นได้เลือกบุคคลที่ไม่ใช่สมาชิกสภาท้องถิ่นให้เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการสภาท้องถิ่นชั่วคราวจะมีผลกระทบต่อการประชุมสภาท้องถิ่นหรือไม่	เนื่องจากการดำเนินการของเลขานุการสภาท้องถิ่นเป็นเรื่องธุรการเป็นการดำเนินการประชุมกรณีจึงไม่มีผลกระทบต่อการประชุมครั้งดังกล่าวจึงขอด้วยกฎหมาย คงรับฟังได้เพียงว่าเป็นข้อบกพร่องของประธานสภาท้องถิ่นที่ไม่ปฏิบัติตามข้อ ๑๙ วรรคสองของระเบียบ	- ข้อ ๑๙ วรรคสองของระเบียบ มท. ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ - ความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของ มท. ครั้งที่ ๑๕/๒๕๔๙ ลว. ๑๗ พ.ค. ๒๕๔๙
๙	การประชุมสภาท้องถิ่นมีกี่ประเภท	มี ๓ ประเภท คือ ๑. การประชุมครั้งแรก ๒. การประชุมสามัญ ๓. การประชุมวิสามัญ	ข้อ ๒๐ ของระเบียบ มท. ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗
๑๐	อบต. ขอเปิดประชุมวิสามัญเพื่อพิจารณาเพื่อสำคัญเป็นเวลา ๕ วัน โดยให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่ ๑๐ มี.ค. ๒๕๕๐ เป็นต้นไป เรื่องได้เสนอให้นายอำเภอ.พิจารณาในวันที่ ๙ มี.ค. ๒๕๕๐ นายอำเภอ. พิจารณาเห็นควรจะสั่งการในเรื่องนี้อย่างไร	นายอำเภอควรเปิดประชุมวิสามัญให้โดยกำหนดจำนวนวันให้ตามที่ตนเห็นสมควรแต่ไม่น้อยกว่าจำนวนที่ อบต. เสนอขอและวันเริ่มต้นประชุมให้ทอดยาวออกไปโดยพิจารณาเงื่อนไขของข้อ ๒๒ เป็นสำคัญ เพราะต้องมีการปิดประกาศเรียกประชุมวิสามัญโดยเปิดเผย ณ ที่ทำการอบต ไม่น้อยกว่า ๓ วัน เว้นแต่เป็นการประชุมอันรีบด่วนและปิดประกาศน้อยกว่านั้นก็ได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่า ๒๔ ชั่วโมง ก่อนกำหนดเวลาเปิดสมัยประชุม เช่น กำหนดวันเริ่มต้นในวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๐ ในกรณีด่วนก็กำหนดวันเริ่มต้นในวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๐	ข้อ ๒๒ ของระเบียบ มท. ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗

ลำดับ	คำถาม	เนื้อหา	ข้อกำหนด
๑๑	เมื่อถึงวันเริ่มสมัยสามัญ ประธานสภาท้องถิ่นจำเป็นต้อง นัดประชุมเพื่อให้มีการประชุม สภาท้องถิ่นในวันดังกล่าวหรือไม่	<p>ประธานสภาท้องถิ่นชอบที่ นัดประชุมสภาท้องถิ่นเพื่อให้มีการ ประชุมในวันเริ่มสมัยประชุมสามัญ เพราะเป็นกำหนดที่ทราบล่วงหน้า และเป็นไปตามที่ประกาศไว้ ทั้งนี้ หากเกรงว่าจะไม่มีผู้ติดหรือกระทำ เพื่อปรึกษาหารือในวันดังกล่าว ก็ ควรที่จะได้มีหนังสือแจ้งเรื่องการ ประชุมให้สมาชิกสภาท้องถิ่นและ ผู้บริหารท้องถิ่นทราบล่วงหน้า</p> <p>อย่างไรก็ตามหนังสือที่ มท ๐๓๑๑/๒๓๙๘ ลงวันที่ ๑๔ ก.พ. ๒๕๒๖ แจ้งว่า การนัดประชุม ประธานสภาจะนัดประชุมวันใดก็ได้ ไม่จำเป็นต้องเป็นวันแรกของการ ประชุมทั้งนี้ภายใต้เงื่อนไขแจ้งก่อน ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓ วัน</p>	ข้อ ๒๒ ของระเบียบ มท. ว่าด้วยข้อบังคับ การ ประชุม สภา ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗
๑๒	การเลื่อนประชุมจะ เกิดขึ้นในเมื่อกรณีใด	<p>มิได้เฉพาะ กรณีมีการนัด ประชุมสภาท้องถิ่นแล้ว เมื่อถึงเวลา นัดประชุม สมาชิกสภาท้องถิ่นมาไม่ ครบองค์ประชุมจนพ้นเวลานัด ประชุม แล้ว ห นึ่ง ชั่วโมง ประธานสภาจึงสั่งเลื่อนการประชุม</p> <p>ส่วนมากมักเข้าใจผิดว่า สภาท้องถิ่นกำลังพิจารณาเรื่องใด เรื่องหนึ่งอยู่ แล้วสภาท้องถิ่นมี ความประสงค์จะไม่พิจารณาในการ ประชุมครั้งนั้น จึงลงมติให้เลื่อน การประชุมหรือไปเป็นครั้งหน้า ว่า เป็นการเลื่อนการประชุม ซึ่งไม่ ถูกต้อง ที่ถูกต้องคือการเลื่อนการ ปรึกษาหารือ ตามข้อ ๑๔(๗)</p>	ข้อ ๒๕ ของระเบียบ มท. ว่าด้วยข้อบังคับ การ ประชุม สภา ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗

ลำดับ	คำถาม	เนื้อหา	ข้อกฎหมาย
		ซึ่งการเลื่อนการปรึกษาหารือนี้จะต้องมีสมาชิกสภาท้องถิ่นเสนอญัตตินี้ขึ้น และสภาท้องถิ่นลงมติให้เลื่อนการประชุมสภาออกไป ประธานสภาท้องถิ่นจะส่งเลื่อนโดยพลการไม่ได้	
๑๓	ประธานสภาท้องถิ่นลาออกเหลือแต่รองประธานสภาท้องถิ่นในการประชุมสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่นสามารถทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมได้หรือไม่	สามารถกระทำได้เพราะรองประธานสภาท้องถิ่น มีหน้าที่กระทำการแทนประธานสภาท้องถิ่น เมื่อประธานสภาท้องถิ่นไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ รองประธานสภาท้องถิ่นไม่สามารถเรียกประชุมสภาท้องถิ่นได้ เนื่องจาก พรบ.จัดตั้งได้กำหนดให้เป็นอำนาจของผู้กำกับดูแลเป็นผู้เรียกประชุมแทน	-พ.ร.บ. องค์การบริหารส่วนจังหวัด ม. ๒๔ วรรคสอง -พ.ร.บ.เทศบาล ม. ๒๕ วรรคสอง -พ.ร.บ. สภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล ม.๕๔ วรรคสอง
๑๔	การขาดประชุมสามครั้งติดต่อกันจำเป็นต้องเป็นการขาดการประชุมในสมัยเดียวกันหรือไม่	ไม่จำเป็นต้องเป็นการขาดการประชุมในสมัยเดียวกัน เป็นการขาดการประชุมในสมัยประชุมที่ต่างสมัยและติดต่อกันได้	หนังสือคำวินิจฉัยกรมอัยการ ข้าราชการและสัญญาของส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจ เล่มที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๑๖ -๒๕๒๕ หน้า ๓๐๓
๑๕	ขาดประชุมติดต่อกัน ๖ ครั้ง เพราะถูกตำรวจจับกุมและคุมขังในระหว่างการพิจารณาคดี ถือว่า สมาชิกภาพของสภาท้องถิ่นสิ้นสุดหรือไม่	ไม่สิ้นสุด เพราะเป็นเหตุสุดวิสัย ที่ไม่สามารถเข้าประชุมสภาท้องถิ่นได้ จึงไม่อาจถือว่าเป็นการขาดประชุมสภาเทศบาลโดยไม่มีเหตุอันควร	หนังสือกระทรวงมหาดไทย ปกปิดที่ มท ๐๔๑๓/๑๐๖ ลว ๘ มีนาคม ๒๕๒๗

ลำดับ	คำถาม	เนื้อหา	ข้อกำหนด
๑๖	คำว่าปีในกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดสมัยประชุม หมายถึง ปีปฏิทิน หรือ ปีงบประมาณ	หมายถึงปี ปฏิทิน ซึ่งเริ่มนับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ของปีเดียวกัน	พพพ. ม ๑๙๓/๕
๑๗	นัดประชุมสภาท้องถิ่น โดยไม่ถือปฏิบัติตามข้อ ๒๓ ของระเบียบ มีผลต่อการประชุมครั้งนั้นอย่างไร	ศาลปกครองให้ถือว่า การประชุมครั้งนั้นไม่ชอบ เป็นผลให้มติที่เกิดจากการประชุมครั้งนั้นไม่มีผลตามกฎหมาย	คำพิพากษาศาลปกครองคดีแดง ที่ ๑๙๐๓/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๔๕ (กรณี อบต. กงโก อ.เมืองลพบุรี
๑๘	ในการประชุมสภาครั้งแรก ในระเบียบวาระการประชุมต้องมีวาระในเรื่องใดบ้าง	-ต้องมีระเบียบวาระเลือกประธานสภาท้องถิ่นและเลขาธิการประธานสภาท้องถิ่นเป็นหลัก -ข้อควรระวัง ผู้ที่ทำหน้าที่เลขาธิการประธานสภาท้องถิ่นต้องเป็นประธานสภาท้องถิ่นตัวจริง	ข้อ ๑๑ ข้อ ๑๒ ของระเบียบ มท. ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗
๑๙	การประชุมทุกครั้งต้องมีระเบียบวาระการประชุมหรือไม่	-ระเบียบวาระเสริมคือ (๑) การเลือกเลขานุการสภาท้องถิ่น (๒) การกำหนดสมัยประชุมสมัยสามัญประจำปีทั้งปี รวมถึงกำหนดจำนวนสมัย วันเริ่มสมัยประชุม และระยะเวลาของสมัยประชุม (๓) การกำหนดสมัยประชุมสมัยสามัญ สมัยที่ ๑ ของปีถัดไป รวมถึงวันเริ่มสมัยประชุมและระยะเวลาของสมัยประชุมสมัยที่ ๑ (๔) คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุมและคณะกรรมการสามัญประจำสภา(อบจ.)	ข้อ ๒๔ และข้อ ๒๘ ของระเบียบ มท. ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗

ลำดับ	คำถาม	เนื้อหา	ข้อกำหนด
๒๑	แค่ไหน เพียงใดจึงจะถือว่าเป็นเหตุอลเวงให้ประธานสภาท้องถิ่นสั่งปิดประชุมก่อนหมดระเบียบวาระได้	ต้องดูพฤติกรรมเป็นกรณี ๆ ไป เช่น -สมาชิกสภาท้องถิ่น ๒ -๓ คน ล้มโต๊ะ ขว้างแก้วน้ำ ยังฟังไม่ได้ว่าอลเวง -ประชาชนจำนวนมากมาล้อมที่ประชุมและส่งเสียงรบกวนถือเป็นอลเวง	ข้อ ๒๙ ของระเบียบมท. ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗
๒๒	ประธานสภาท้องถิ่นสั่งพักการประชุมเป็นเวลา ๗ วัน ได้หรือไม่	ไม่ได้ การสั่งพักการประชุมต้องเป็นการพักชั่วคราว เป็นระยะเวลาสั้น ๆ ในวันนั้น เท่านั้น	ข้อ ๓๐ ของระเบียบมท. ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗
๒๓	คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุมสั่งให้เลขานุการสภาท้องถิ่นแก้ไขข้อความในรายงานการประชุมได้หรือไม่	คณะกรรมการตรวจสอบรายงานการประชุม มีหน้าที่ตรวจสอบรายงานการประชุมในเบื้องต้นเท่านั้นว่าเป็นไปตามแบบของสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณหรือไม่ ขาดหายหรือไม่ ครบถ้วนหรือไม่ ส่วนในกรณีแก้ไขข้อความต้องกระทำโดยมติของสภาท้องถิ่น หากผิดพลาดมากคณะกรรมการตรวจรายงานการประชุมควรที่จะทำรายงานเสนอให้ประธานสภาท้องถิ่นทราบ เพื่อว่ากล่าวตักเตือน หรือเสนอปรับเปลี่ยนตัวเลขานุการสภาท้องถิ่นต่อไป	ข้อ ๓๓ ของระเบียบมท. ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗

ลำดับ	คำถาม	เนื้อหา	ข้อกฎหมาย
		ข้อสังเกต ในกรณีนี้ถ้าเลขานุการสภาท้องถิ่นจัดทำรายงานการประชุมสภาท้องถิ่นบกพร่องมากจะเป็นอย่างไร เช่นนี้ก็ให้ที่ประชุมสภาท้องถิ่นมีมติแก้ไขรายงานการประชุมและมีมติให้เลขานุการสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง	
๒๔	การปิดประกาศรายงานการประชุมเพื่อให้ประชาชนทราบ กรณีมีการประชุมลับในระเบียบวาระใด ต้องกระทำอย่างไร	ถมดำปิดข้อความที่บันทึกการประชุมลับนั้น เว้นแต่สภาท้องถิ่นจะมีมติเป็นอย่างอื่น	ข้อ ๓๕ ของระเบียบ มท. ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗
๒๕	การขยายเวลาสมัยประชุมสามัญและวิสามัญเป็นหน้าที่ใคร	เป็นหน้าที่ของประธานสภาท้องถิ่น เพราะเป็นเรื่องในกิจการของสภาท้องถิ่น	ข้อ ๑๖(๑) ของระเบียบ มท. ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗
๒๖	สภาเทศบาลประชุมกันเพื่อพิจารณาญัตติที่ขอให้ลงมติให้ สท ซึ่งถูกกล่าวหาว่ามีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแต่เทศบาลสิ้นสุดสมาชิกภาพ ประธานสภาสั่งให้ประชุมลับ ทั้ง ๆ ที่สมาชิกสภาที่ถูกกล่าวหาร้องขอให้ประชุมโดยเปิดเผย ต่อมาสภาเทศบาลมีมติให้ สท ผู้นั้นสิ้นสุดสมาชิกภาพ เช่นนี้ มีผลบังคับตามกฎหมายหรือไม่	ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมฯ ไม่ได้กำหนดไว้โดยตรงว่า การประชุมที่ฝ่าฝืนระเบียบกฎหมายแล้วจะมีผลอย่างไร ก็ต้องนำกฎหมายที่ใกล้เคียงมาปรับใช้ อันได้แก่มาตรา ๑๕๐ และมาตรา ๑๕๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาเปรียบเทียบกับ กระทรวงมหาดไทยมีความเห็นว่าข้อกำหนดเกี่ยวกับการประชุมลับเกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อย ดังนั้นเมื่อสภาเทศบาลฝ่าฝืนระเบียบที่กำหนดไว้จึงถือว่ามติของเทศบาลไม่มีผล	-หนังสือด่วนที่สุดที่ มท ๐๔๑๓/๔๑๖ ลงวันที่ ๑๘ ก.พ. ๓๑ -ข้อ ๓๑ ของระเบียบ มท. ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗

ลำดับ	คำถาม	เนื้อหา	ข้อกำหนด
๒๗	การจัดทำรายงานการประชุมเลขานุการสภาท้องถิ่น มีหลักการในการบันทึกถ้อยคำอย่างไร	ควรคำนึงถึงข้อ ๑๑๘(๑) ซึ่งมีให้ผู้ใดใช้ถ้อยคำไม่สุภาพ กล่าวคำหยาบคาย เสียตสีหรือใส่ร้าย เลขานุการสภาท้องถิ่นจึงควรใช้ดุลพินิจว่า ควรจะบันทึกคำกล่าวนั้นไว้ในรายงานการประชุมหรือไม่ มิฉะนั้น เลขานุการสภาท้องถิ่นอาจถูกกล่าวหากระทำผิดฐานหมิ่นประมาท ตามประมวลกฎหมายอาญาได้ เพราะเลขานุการสภาท้องถิ่นไม่มีเอกสิทธิ์คุ้มครองดังเช่นที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติไว้	ข้อ ๑๑๘(๑) ของระเบียบ มท. ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗
๒๘	ในการลงมติเพื่อรับรองรายงานการประชุมปรากฏว่า สมาชิกสภาท้องถิ่นลงมติว่าไม่รับรองรายงานการประชุม ประธานสภามีแนวทางการปฏิบัติอย่างไร	ให้สอบถามประเด็นว่าเหตุที่ไม่รับรองรายงานการประชุมนั้นเกิดขึ้นเพราะรายงานการประชุมได้บันทึกไม่ตรงกับความจริงที่เกิดขึ้นหรือไม่ หากเป็นเช่นนี้ก็แนะนำให้สมาชิกสภาท้องถิ่นที่ลงมติไม่รับรอง	
		รายงานการประชุมนั้น ได้ใช้กระบวนการขอมติสภาท้องถิ่นเพื่อขอแก้ไขข้อความให้ถูกต้องตามข้อ ๓๓ วรรคสอง แต่หากไม่ใช่กรณีดังกล่าวข้างต้น ให้บันทึกไว้ในรายงานการประชุมสภาท้องถิ่นตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏ	
๒๙	ญัตติหมายถึงอะไร	หมายถึงข้อเสนอสภาท้องถิ่น เพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาหารือกันและมีการลงมติเกี่ยวกับข้อเสนอนั้น	

ลำดับ	คำถาม	เนื้อหา	ข้อกำหนด
๓๐	ญัตติเกี่ยวกับกิจการสภาท้องถิ่นมีลักษณะอย่างไร	<p>มีลักษณะดังนี้</p> <p>๑ ญัตติที่เกี่ยวกับวิธีและขั้นตอนการประชุมสภาท้องถิ่น ซึ่งกำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ญัตติขอให้เปิดเผยรายงานการประชุมลับตามข้อ ๓๕ - ญัตติตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๓๘ วรรคห้า เช่น ญัตติขอให้รับรองรายการงานการประชุม ญัตติขอให้รับรองรายงานอื่น ๆ ของคณะกรรมการ ญัตติขอให้ปรึกษาเป็นการด่วน เป็นต้น - ญัตติตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๔๑ เช่น ญัตติขอให้ลงมติ ญัตติขอให้เปิดอภิปราย เป็นต้น - ญัตติขอให้ออกเสียงลงคะแนนลับ ตามข้อ ๗๕ <p>๒ ญัตติขอให้พิจารณาโทษสมาชิกสภาท้องถิ่นที่ทำผิดระเบียบการประชุมตามข้อ ๗๐</p>	เทียบเคียงจากเอกสารเผยแพร่เรื่องปัญหาและคำวินิจฉัยเกี่ยวกับกิจการสภาเทศบาลของนายศุภกิจบัญญัติพิพจน์ หน้า ๔๗ - ๔๘

ลำดับ	คำถาม	เนื้อหา	ข้อกำหนด
		<p>๓. อนุมัติขอให้สภาท้องถิ่น วินิจฉัยให้สมาชิกสภาท้องถิ่นพ้น จากตำแหน่ง ตามข้อ ๘๓</p> <p>๔. อนุมัติเสนอตั้ง คณะกรรมการสภาท้องถิ่น ตามข้อ ๑๐๗</p> <p>๕. อนุมัติขอความเห็นชอบ เกี่ยวกับการบริหารหรือกิจการที่ สำคัญ ซึ่งมีกฎหมายหรือระเบียบ หลายฉบับกำหนดไว้เช่น</p> <p>- อนุมัติขอความเห็นชอบใน การทำกิจการนอกเขตตาม ม.๕๗ ทวิ(พรบ.เทศบาล)</p> <p>- อนุมัติขอความเห็นชอบให้กู้ เงินจากกระทรวง ทบวงฯ ตาม ม ๖๖ วรรคท้าย(พรบ.เทศบาล)</p> <p>- อนุมัติขอความเห็นชอบใน การโอนงบประมาณรายจ่าย (ข้อ ๒๗ รบ.งบประมาณ) การแก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงประกอบ งบประมาณรายจ่าย(ข้อ ๒๙ รบ. งบประมาณ) และการก่องหนผู้กพ้น งบประมาณรายจ่ายประจำปีถัดไป (ข้อ ๓๘ รบ.งบประมาณ)</p>	

ลำดับ	คำถาม	เนื้อหา	ข้อกำหนด
		<p>- อนุมัติขอความเห็นชอบในการยืมหรือขอจ่ายขาดเงินสะสม (ข้อ ๘๘ รบ.เบิกจ่าย)</p> <p>- อนุมัติขอความเห็นชอบในการรับพัสดุหรือสิทธิเกี่ยวกับพัสดุที่มี ผู้ อู ที ศ ไ ห้ (ก ค (ก ว จ) ๐๔๐๕.๒/๐๒๐๑๔๗ ๑๘ พ.ค. ๖๑)</p> <p>- อนุมัติขอความเห็นชอบในการใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น (เฉพาะ อบต.)</p>	
๓๑	การเสนอญัตติ ควรเสนอและดำเนินการได้โดยวิธีใด	<p>- สมาชิกสภาท้องถิ่น / ผู้บริหารท้องถิ่น/ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งใน อบต ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอญัตติร่างข้อบัญญัติ เป็นผู้มีอำนาจเสนอ</p> <p>- ถ้าเป็นญัตติเกี่ยวกับกิจการของสภาท้องถิ่น สภาท้องถิ่นสามารถเสนอด้วยวาจา หรือทำเป็นหนังสือก็ได้ สำหรับญัตติร่างข้อบัญญัติสามารถเสนอได้โดยทำเป็นหนังสืออย่างเดียวนั้น ทั้งนี้ เพื่อให้ประธานสภาท้องถิ่นถือปฏิบัติตามข้อ ๔๓ วรรคสองในเรื่องส่งสำเนาร่างข้อบัญญัติให้สมาชิกสภาท้องถิ่นพิจารณาล่วงหน้า</p>	ข้อ ๓๘ ของระเบียบมท ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗

ลำดับ	คำถาม	เนื้อหา	ข้อกำหนด
๓๒	การรับรองญาติ	<p>-ผู้เสนอญาติและรับรองจะต้องเป็นคนละคนกัน</p> <p>-ถ้ากฎหมายหรือระเบียบไม่ได้กำหนดวิธีการเสนอญาติไว้เป็นอย่างอื่น ญาติทั้งหลายต้องมีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองอย่างน้อยสองคน แต่หากสภาท้องถิ่นนั้นมีสมาชิกสภาท้องถิ่นน้อยกว่าแปดคน ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองหนึ่งคน</p> <p>-กรณีกฎหมายหรือระเบียบกำหนดวิธีเสนอญาติและการรับรองไว้เป็นอย่างอื่น เช่น</p> <p>(๑) ญาติขอให้ออกเสียงลงคะแนนลับ ข้อ ๗๕ กำหนดให้สมาชิกสภาท้องถิ่นไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกที่อยู่ในห้องประชุมเป็นผู้เสนอ อย่างนี้ไม่ต้องรับรอง</p> <p>(๒) การเสนอร่างข้อบัญญัติโดยผู้บริหารท้องถิ่นตามข้อ ๓๘ วรรคสี่ไม่ต้องมีผู้รับรอง</p> <p>(๓) ก่อนลงมติรับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติมีการเสนอญาติให้ส่งร่างข้อบัญญัติให้คณะกรรมการสภาท้องถิ่นพิจารณาก่อนรับหลักการ ข้อ ๖๒ ของระเบียบฯ กำหนดว่าต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกสภาท้องถิ่นที่อยู่ในห้องประชุม เป็นต้น</p>	ข้อ ๓๘ ของระเบียบมท ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗

ลำดับ	คำถาม	เนื้อหา	ข้อกำหนด
๓๓	การพิจารณาญัตติเกี่ยวกับกิจการของสภาท้องถิ่นกับการพิจารณาญัตติร่างข้อบัญญัติของสภาท้องถิ่นมีกระบวนการอย่างไร	<p>-การพิจารณาญัตติเกี่ยวกับกิจการของสภาท้องถิ่น สภาท้องถิ่นต้องพิจารณาเพียงวาระเดียวว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ อนุมัติหรือไม่อนุมัติ</p> <p>-ส่วนการพิจารณาญัตติร่างข้อบัญญัติสภาท้องถิ่นจะต้องพิจารณาเป็น ๓ วาระ วาระที่ ๑ ขึ้นรับหลักการ วาระที่สอง ขึ้นแปรญัตติ และวาระที่สาม ขึ้นเห็นชอบให้ตราเป็นข้อบัญญัติ</p>	ข้อ ๔๕ วรรคหนึ่งของระเบียบ มท ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗
๓๔	ในชั้นรับหลักการร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายจะต้องมีการอภิปรายก่อนแล้วจึงจะลงมติได้ใช่หรือไม่	ต้องมีการอภิปรายพอสมควร เพราะอยู่ในเงื่อนไขของข้อ ๖๒ ของระเบียบไม่ได้อยู่ในข้อบังคับข้อ ๔๗ ของระเบียบฯแต่อย่างใด	
๓๕	ในชั้นแปรญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายสภาท้องถิ่นสามารถกำหนดให้ที่ประชุมสภาท้องถิ่นเป็นกรรมการแปรญัตติเต็มสภาได้หรือไม่	<p>-หลักการในเรื่องกำหนดให้ที่ประชุมสภาท้องถิ่นเป็นกรรมการแปรญัตติเต็มสภานั้น จะต้องเป็นการพิจารณาต่างข้อบัญญัติในกรณี que quibus</p> <p>-ข้อ ๔๕ วรรคสาม กำหนดว่าร่างข้อบัญญัติงบประมาณจะพิจารณาสามารถระหวัดเดียวไม่ได้ นั้น กรณีการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณฯ สภาท้องถิ่นจึงไม่สามารถกำหนดให้ที่ประชุมสภาเป็นกรรมการแปรญัตติเต็มสภาได้</p>	ข้อ ๔๕ วรรคสองของระเบียบ มท ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗

ลำดับ	คำถาม	เนื้อหา	ข้อกำหนด
๓๖	เมื่อสภาท้องถิ่นลงมติรับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณแล้ว กระบวนการพิจารณาร่างข้อบัญญัติที่สภาท้องถิ่นจะต้องดำเนินการอย่างไรต่อไป	<p>ก็จะเข้าสู่ระเบียบวาระที่ ๒ ขั้นแปรญัตติโดยจะมีญัตติที่สภาท้องถิ่นจะต้องปรึกษาหารือเพื่อลงมติคือ</p> <p>๑ จะตั้งคณะกรรมการแปรญัตติจำนวนเท่าใด ระหว่าง ๓ - ๗ คน</p> <p>๒ สมาชิกสภาท้องถิ่นคนใดได้เป็นกรรมการแปรญัตติ</p> <p>๓ กำหนดระยะเวลาเสนอคำแปรญัตติต่อคณะกรรมการแปรญัตติ ทั้งนี้ต้องกำหนดเวลาเสนอไว้ไม่น้อยกว่า ๒๔ ชั่วโมงนับแต่สภาท้องถิ่นมีมติรับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณนั้น</p> <p>๔ กำหนดระยะเวลาพิจารณาคำแปรญัตติที่คณะกรรมการแปรญัตติได้รับไว้ในข้อ ๓</p>	ข้อ ๔๙ ประกอบข้อ ๑๑๖ ของระเบียบบมท ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗

ลำดับ	คำถาม	เนื้อหา	ข้อกำหนด
๓๗	การเสนอคำแปรญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายจะเสนอด้วยวาจาได้หรือไม่	กระทำไม่ได้เพราะข้อ ๔๙ วรรคสี่กำหนดว่า “ในการพิจารณา ร่างข้อบัญญัติวาระที่สอง กรณีการพิจารณาสามารถระมัดระวังได้ ผู้เสนอคำแปรอาจเสนอคำแปรญัตติด้วยวาจาได้” ดังนั้น ในทางกลับกัน เมื่อการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณไม่สามารถพิจารณาได้สามารถระมัดระวังได้ตามข้อ ๔๕ วรรคสาม การเสนอคำแปรญัตติด้วยวาจาในการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายจึงไม่อาจทำได้	ข้อ ๔๙ ประกอบข้อ ๔๕ วรรคสามของระเบียบ มท ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗
๓๘	การสงวนคำแปรหมายถึงอะไร	หมายถึงการที่สมาชิกสภาท้องถิ่น / ผู้บริหารท้องถิ่นขอสงวนคำแปรญัตติของตนในการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงข้อความรายละเอียดในร่างข้อบัญญัติซึ่งคณะกรรมการแปรญัตติที่พิจารณาร่างข้อบัญญัติไม่เห็นด้วยกับคำแปรนั้น เพื่อให้สมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นผู้วินิจฉัยอีกครั้งหนึ่งในวาระที่สองว่าจะเห็นด้วยตามคำแปรญัตติหรือเห็นด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการแปรญัตติ	

ลำดับ	คำถาม	เนื้อหา	ข้อกำหนด
๓๙	การสงวนความเห็นของ คณะกรรมการแปรญัตติ หมายถึงอะไร	หมายถึงการที่กรรมการแปรญัตติขอแก้ไข เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงข้อความของร่างข้อบัญญัติ ต่อที่ประชุมคณะกรรมการแปรญัตติ แต่เสียส่วนใหญ่ของคณะกรรมการแปรญัตติไม่เห็นด้วย กรรมการแปรญัตติที่ขอแก้ไขสามารถขอสงวนความเห็นนั้น แล้วไปอภิปรายต่อสภาท้องถิ่น เพื่อให้สภาท้องถิ่นลงมติตัดสินอีกครั้งหนึ่ง (บอกให้รู้ว่าการกรรมการแปรญัตติที่มีอำนาจเฉพาะของตนเองที่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงข้อความของร่างข้อบัญญัติได้	
๔๐	การถอนญัตติหรือคำแปรญัตติ ขอลถอนชื่อจากการเป็นผู้รับรองหรือการเป็นผู้เสนอญัตติร่วม กระทำได้หรือไม่อย่างไร	สามารถกระทำได้โดยไม่ต้องขออนุมัติหรือขอความเห็นชอบจากใครหรือจากสภาท้องถิ่น หากยังไม่ได้จัดเข้าในระเบียบวาระแต่หากได้จัดญัตตินั้นเข้าในระเบียบวาระหรือคำแปรญัตติที่ได้ยื่นต่อคณะกรรมการแปรญัตติแล้ว ก็ต้องได้รับความยินยอมจากสภาท้องถิ่นหรือจากมติที่ประชุมคณะกรรมการแปรญัตติแล้วแต่กรณี	ข้อ ๕๕ ของระเบียบมท ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗

ลำดับ	คำถาม	เนื้อหา	ข้อกฎหมาย
๔๑	การเสนอญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณใครเป็นผู้เสนอ	-หลักเบื้องต้น ผู้เสนอคือผู้บริหารท้องถิ่นเท่านั้น รองผู้บริหารท้องถิ่นไม่สามารถเสนอได้ ยกเว้นจะได้รับการมอบอำนาจเป็นหนังสือให้กระทำ	ข้อ ๕๘ ของระเบียบมท ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗
		- การเสนอญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณมีลักษณะเป็นอำนาจเฉพาะ ดังนั้น การใช้อำนาจรักษาราชการแทนจะนำมาใช้กับกรณีการเสนอญัตติประเภทนี้ไม่ได้	
		-สำหรับ อบต. ที่บริหารงานในรูปแบบคณะผู้บริหาร นายก อบต. ไม่สามารถเสนอญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณด้วยลำพังตนเองได้ ต้องเสนอในรูปคณะผู้บริหาร	พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๔๖ บังคับไว้
๔๒	ในชั้นแปรญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายสามารถตัดลดโครงการได้หรือไม่	สามารถแปรตัดลดทั้งโครงการและไม่ได้เสนอโครงการใหม่ทดแทนได้ แม้จะมีผลให้ยอดจำนวนเงินที่อนุญาตจ่ายขาดหายไปก็ไม่ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงหลักการที่สภาท้องถิ่นได้ลงมติไว้	ความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของ มท ครั้งที่ ๗/ ๒๕๔๙ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๙

ลำดับ	คำถาม	เนื้อหา	ข้อกำหนด
๔๓	สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นสามารถแปรญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายในลักษณะใดได้บ้าง	สามารถแปรญัตติในลักษณะดังนี้ (๑) ลดรายจ่าย (ตัดทั้งโครงการ) (๒) ขอลดจำนวนเงินที่ขออนุญาตจ่าย (ตัดทอนเงินลดลงแต่ยังคงมีเหลืออยู่) (๓) ขอต้งจ่ายรายการใหม่ การขอเพิ่มเติมรายจ่าย เพิ่มจำนวนเงินที่ขออนุญาตจ่ายให้สูงขึ้นกว่าที่ขอไว้เดิม หรือการเปลี่ยนแปลงความประสงค์ของจำนวนเงินที่ขออนุญาตจ่าย โดยต้องมีคำรับรองจากผู้บริหารท้องถิ่นสำหรับ อบต สมาชิกไม่สามารถแปรญัตติลักษณะนี้ได้	ข้อ ๕๙ , ๖๐ ของระเบียบ มท ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗
๔๔	การลงมติ โดยถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์หมายความว่าอย่างไร	หมายถึง เสียงส่วนใหญ่ที่ออกเสียงสำหรับเสียงลงคะแนน ที่งดออกเสียงนั้นไม่สามารถนำมานับเป็นเสียงคัดค้านหรือเสียงเห็นชอบได้	-ข้อ ๘ ๖ ของระเบียบ มท ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ -มท๐๓๑๑/๑๕๗๒๓ ลว ๒๐ พ.ย. ๒๕๑๑

ลำดับ	คำถาม	เนื้อหา	ข้อกำหนด
๔๕	ประธานสภาท้องถิ่นได้รับกระทู้จากสมาชิกสภาท้องถิ่นแล้วต้องดำเนินการอย่างไร	พิจารณาตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ <u>ขั้นตอนที่ ๑</u> พิจารณาว่ามีลักษณะตามข้อ ๙๐ หรือไม่ หรือไม่ใช่เรื่องเกี่ยวกับข้อเท็จจริงหรือนโยบายเกี่ยวกับการงานในหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น ถ้ามีลักษณะดังกล่าวก็ทำหนังสือแจ้งเหตุดังกล่าวและคืนกลับให้สมาชิกสภาท้องถิ่น	ข้อ ๘๗ , ๙๐ ของระเบียบ มท ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗
		<u>ขั้นตอนที่ ๒</u> แยกประเภทว่าเป็นกระทู้ถามทั่วไป หรือเป็นกระทู้ถามด่วน (การเป็นกระทู้ถามทั่วไปหรือกระทู้ถามด่วน ไม่ได้อยู่ที่ผู้เสนอกำหนด แต่อยู่ที่เนื้อหาสาระของกระทู้) เพื่อจะได้แยกการปฏิบัติสำหรับกระทู้ประเภทนั้น ๆ	ข้อ ๙๔ , ๙๕ ของระเบียบ มท ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗
		<u>ขั้นตอนที่ ๓</u> ส่งกระทู้นั้นไปให้ผู้บริหารและบรรจุเข้าในระเบียบวาระการประชุม ถ้าเป็นกระทู้ถามทั่วไปให้บรรจุภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ส่งกระทู้ถามให้ผู้บริหารและถ้าเป็นกระทู้ถามด่วน ให้รีบส่งกระทู้และรีบบรรจุโดยเร่งด่วนกว่ากระทู้ถามทั่วไป	

ลำดับ	คำถาม	เนื้อหา	ข้อกำหนด
๔๖	กรณีเทศบาล เมื่อสภาเทศบาลมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญที่จำนวนตั้งแต่ ๔ คน เมื่อนายกเทศมนตรีเสนอชื่อบุคคลหนึ่งเพื่อให้สภาเทศบาลแต่งตั้งเป็นกรรมการวิสามัญ ประธานสภาจะดำเนินการอย่างไร	สภาเทศบาลต้องแต่งตั้งบุคคลนั้นเป็นกรรมการวิสามัญทันทีแล้วดำเนินการคัดเลือกบุคคลอื่นเป็นคณะกรรมการวิสามัญในส่วนที่เหลือต่อไป การเสนอชื่อของนายกเทศมนตรีกรณีนี้ไม่ต้องมีผู้รับรอง เพราะได้รับรองโดย พรบ.เทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖	มาตรา ๓๒ แห่ง พรบ.เทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๐๓ ของระเบียบ มท ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗
๔๗	วิธีการเลือกคณะกรรมการสภาท้องถิ่นมีวิธีการดำเนินการอย่างไร	ให้สมาชิก/ผู้บริหารเสนอชื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือบุคคลที่ไม่ใช่สมาชิกสภาท้องถิ่นแล้วแต่กรณี โดยเสนอชื่อได้ไม่จำกัดจำนวน และนำวิธีการคัดเลือกตามข้อ ๑๒ มาใช้	ข้อ ๑๐๗ ของระเบียบ มท ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗
๔๘	เหตุใดในกระบวนการพิจารณาการแปรร่างข้อบัญญัติทุกประเภทของคณะกรรมการแปรญัตติจึงต้องแจ้งให้ผู้บริหารท้องถิ่นทราบ	เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้บริหารท้องถิ่นในการชี้แจงแสดงความคิดเห็นในชั้นแปรญัตติต่อคณะกรรมการแปรญัตติที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๑๔ ของระเบียบ มท ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ และเมื่อมีการประกาศใช้ข้อบัญญัติแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องนำปฏิบัติให้บังเกิดผล ดังนั้นผู้บริหารท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องเข้ามาเกี่ยวข้องในชั้นแปรด้วย	ข้อ ๑๑๔ ของระเบียบ มท ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗

ลำดับ	คำถาม	เนื้อหา	ข้อกฎหมาย
๔๙	สภาท้องถิ่นสามารถตั้งคณะกรรมการแปรญัตติไว้เป็นการถาวรหรือไม่หรือต้องตั้งคณะกรรมการ ตามร่างข้อบัญญัติที่รับหลักการในแต่ละคราว	เมื่อพิจารณาถึงเหตุแห่งการพ้นจากหน้าที่ของคณะกรรมการสภาท้องถิ่น ตามข้อ ๑๐๖(๔) ซึ่งกำหนดว่า กรรมการสภาท้องถิ่นพ้นจากหน้าที่เมื่องานที่ได้รับมอบหมายเสร็จสิ้นลงแล้ว จะเห็นได้ว่าไม่สามารถตั้งคณะกรรมการแปรญัตติไว้เป็นการถาวรได้ เพราะกรรมการแปรญัตติพ้นจากหน้าที่เมื่อได้พิจารณาร่างข้อบัญญัติเสร็จแล้ว	ข้อ ๑๐๖(๔) ของระเบียบ มท ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗
๕๐	คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุมพ้นจากตำแหน่งเมื่อตรวจรายงานการประชุมแต่ละครั้งใช่หรือไม่	ลักษณะงานตรวจรายงานการประชุม เป็นงานที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (ในสมัยหนึ่งมีการประชุมสภาหลายครั้งและในหนึ่งปีมีสมัยประชุมหลายสมัย) ดังนั้นจึงไม่อาจถือว่าการตรวจรายงานการประชุมสภาท้องถิ่นแต่ละครั้งเป็นงานที่งานที่ได้รับมอบหมายเสร็จสิ้นลงตามข้อ ๑๐๖ ข้อ ๙๔ , ๙๕ แห่งระเบียบ มท ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗	ข้อ ๑๐๖ ของระเบียบ มท ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗
๕๑	นอกสมัยประชุมคณะกรรมการสภาท้องถิ่นจะประชุมกันได้หรือไม่	คณะกรรมการสภาท้องถิ่นจะกระทำการใด ๆ นอกสมัยประชุมไม่ได้ เว้นแต่สภาท้องถิ่นจะลงมติให้ประชุม แต่จะมีมติอนุญาตให้ประชุมได้ไม่เกิน ๓ ครั้ง	ข้อ ๑๑๑ ของระเบียบ มท ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗

ลำดับ	คำถาม	เนื้อหา	ข้อกำหนด
๕๒	เมื่อเกิดเหตุวุ่นวายในสภาท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่นสามารถสั่งปิดการประชุมตามข้อ ๑๒๑ ของระเบียบฯได้หรือไม่	<p>การสั่งปิดประชุมตามข้อ ๑๒๑ ควรจะเป็นมาตรการสุดท้ายที่ประธานสภาท้องถิ่นพิจารณาแล้วว่าไม่สามารถรักษาระเบียบการประชุมไว้ได้</p> <p>มาตรการในการรักษาระเบียบการประชุมจะปรากฏในข้อ ๑๑๙ ซึ่งจะมีลักษณะสถานเบาไปสู่สถานหนัก โดยเริ่มตั้งแต่ ตักเตือน ห้ามปราม ให้ถอนคำพูด ให้กล่าวคำขอขมา ห้ามมิให้พูดต่อไป สั่งให้ผู้ก่อความวุ่นวายออกไปเสียจากที่ประชุม หรือสั่งพักการประชุมชั่วคราว</p>	ข้อ ๑๑๙ , ๑๒๐ , ๑๒๑ ของระเบียบฯ มท ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗
๕๓	ประชุมสภาท้องถิ่น สัญจรทำได้หรือไม่	ไม่มีกฎหมายระเบียบกำหนดไว้ แต่ในกรณีนี้ผู้เขียนมีความเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงสถานที่ประชุมไปจากที่ประชุมประจำน่าจะต้องเป็นกรณีมีเหตุจำเป็นและต้องอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับที่ประชุมเดิม เพื่อประชาชนทั้งหลายจะได้ไม่สับสนในการเข้าร่วมรับฟัง	

ลำดับ	คำถาม	เนื้อหา	ข้อกฎหมาย
๕๔	การถ่ายทอดการประชุมสภาท้องถิ่นทางเคเบิลทีวี กระทำหรือไม่	ไม่มีระเบียบกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ แต่เห็นว่าสามารถทำได้เนื่องจากกฎหมายได้วางหลักว่าการประชุมสภาท้องถิ่นต้องกระทำโดยเปิดเผย ทั้งนี้เป็นอำนาจวินิจฉัย อนุญาตของประธานสภาท้องถิ่น แต่การสั่งอนุญาตของประธานสภาท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการเกิดการกระทำ ความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา และการดำเนินการประชุมลับ ขณะการถ่ายทอดการประชุมทางเคเบิลทีวีด้วย	